

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
KALKINMA
HAMLESİ

T.C. KUZEY ANADOLU
KALKINMA AJANSI
NORTH ANATOLIAN DEVELOPMENT AGENCY

Bölgelerin Püfusu, Özgün Fikirlerin Referans Noktası

Hedef Pazar

Araştırması Raporu

Tuzdan Klor Alkali Ürünleri

251512 – Sodyum Hidroksit

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
HALKINMA
HAMLESİ

T.C. KUZEY ANADOLU
KALKINMA AJANSI
NORTH ANATOLIAN DEVELOPMENT AGENCY

Bölgelerin Pusulası, Özgün Fikirlerin Referans Noktası

Hedef Pazar

Araştırması Raporu

Tuzdan Klor Alkali Ürünleri

251512 - Sodyum Hidroksit

2024 - Kasım
www.kuzka.gov.tr

Bu belge, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından yayımlanmıştır.

Belge No : 2024-RP-58-181

Revizyon No :

Revizyon Tarihi :

ISBN : 978-625-8409-44-4

Editör(ler) : Mahmut Oral TAŞÇI
Çankırı Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü

Yayın Kurulu : Mahmut Oral TAŞÇI / Çankırı Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü
Sinan KACIR / Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler
Gözde DİKMEN / Yazı İşleri

Tasarım : Sinan KACIR
Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler

Yayın Tarihi : Kasım /2024 / 1. Basım

Basım Yeri :

Matbaa Sertifika No:

Bu eserin her türlü yayın hakkı Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansına aittir.

Yayının kısmen ya da tamamen yayınlanması ve çoğaltılmasının fikri mülkiyet hukukuna tabidir. Kaynak gösterilmek ve atıfta bulunmak kaydı ile Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı yayınları üçüncü kişilerce kullanılabilir.

T.C. Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı

Kuzeykent Mah. Kayın Sk. No:9 37150 KASTAMONU

Tel.: 0 (366) 212 58 52 Faks: 0 (366) 212 58 55

E-posta: bilgi@kuzka.gov.tr

www.kuzka.gov.tr

TEŞEKKÜR

Bu dokümanın oluşturulması noktasında veri temininde görüş ve önerilerini paylaşan Çankırı'daki bütün kurumların idari amirlerine, çalışanlarına ve Kastamonu Yatırım Destek Ofisindeki çalışma arkadaşlarımıza teşekkür ederiz.

ÖNSÖZ

Çankırı ilinde ciddi miktarda tuz rezervi bulunmaktadır. Tuz sodyum ve klordan oluşmaktadır. Tuzdan alternatif, sodyum ve klor ürünlerinin üretilmesi ülkemiz açısından bu üründe katma değerin artırılması açısından önemli olacaktır. 8. Beş yıllık Kalkınma Planı, Madencilik özel ihtisas komisyonu raporunda da belirtildiği üzere Çankırı'da 821 ton görünür, 328 milyon ton muhtemel rezerv olduğu ve rezervi ile Çankırı'nın ülkemizde tuz rezervinde ilk sırada olduğu belirtilmektedir. Ayrıca Çankırı Karatekin Üniversitesi (ÇAKÜ) 2023 yılında "Sektörel Tuz ve Tuz Temelli Stratejik Ürünler" ihtisaslaşma projesi ile YÖK tarafından 5. çağrı döneminde "**Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisas Üniversitesi**" olarak seçilmiştir. Tüm bunlara ilave olarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından "**Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi**" Programı kapsamında ülkemiz açısından kimya sektöründeki öncelikli ürünler listesinde de sodyum hidroksit bulunmaktadır. Tuzun Çankırı için daha nitelikli hale getirilmesini sağlamak ve bu açıdan yatırımcılara fikir vermek amacıyla bu pazar araştırması raporu oluşturulmuştur.

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bu rapor Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün pazar araştırması için çalışmalarında oluşturduğu formatın kullanılması ile oluşturulmuştur. Raporun oluşturulmasındaki ana amaç tuzdan farklı ürünlerin üretilebileceğini ve bu ürünlerin pazarının olduğunu gösterebilmektir. Ayrıca burada sodyum hidroksitin potansiyel pazarlarına, uluslararası piyasada ürünün ton/\$ değerine, potansiyel pazar olarak belirlenen ülkelerdeki ürün tedariği yapan işletmelere, bu konudaki dünya genelindeki birlikler, dernek gibi yapılara da yer verilmiştir. Hedef pazar belirlenirken özellikle son 3 yıldaki güncel veriler kullanılarak raporlama yapılmıştır.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	I
ÖNSÖZ	II
YÖNETİCİ ÖZETİ	III
1. GİRİŞ	9
1.1. Ürün Tanımı.....	9
2. İTHALAT AÇISINDAN POTANSİYELİ OLAN HEDEF PAZARLAR	10
2.1. İthalatçı Ülkeler	10
2.2. Dünya Yıllar İthalat Artışına Göre Büyüyen Pazarlar	13
2.3. İthalatı Artarken Türkiye'nin İhracatının Arttığı Ülkeler	14
2.4. İthalatı Azalırken Türkiye'nin İhracatının Arttığı Ülkeler.....	15
2.5. İthalatı İhracatına Göre Fazla Olan Ülkeler	17
2.6. Sezona Bağlı Olarak Hedef Ülkeler.....	18
3. İHRACAT YÖNÜNDEN POTANSİYEL HEDEF PAZARLAR	20
3.1. Türkiye'nin Mevcut Pazar Payı Büyüklüğüne Göre Hedef Ülkeler	20
3.2. İhracatçı Ülkeler	21
3.3. İhracatı Azalan Potansiyel Rakip Ülkeler.....	24
3.4. İhracatı Artan Potansiyel Rakip Ülkeler	26
3.5. İhracatı İthalatına Göre Fazla Olan Ülkeler	30
3.6. Sezona Bağlı Olarak Hedef Ülkeler.....	30
4. ÜRÜN FİYATI YÖNÜNDEN POTANSİYEL HEDEF PAZARLAR	32
4.1. Ürün Ortalama İthalat Birim Fiyatının Türkiye'nin Ortalama İhracat Birim Fiyatından Yüksek Olduğu Ülkeler	32
4.2. Ürün Ortalama İthalat Birim Fiyatının Dünya Ortalama İthalat Birim Fiyatından Yüksek Olduğu Ülkeler	32
5. GÜMRÜK UYGULAMALARI YÖNÜNDEN POTANSİYEL HEDEF PAZARLAR	34
6. HEDEF PAZARLAR SONUÇ VE DEĞERLENDİRME ANALİZİ	35
6.1. Özet Ülke Analizleri.....	37
6.2. Öncelikli Hedef Pazarlar.....	39
6.3. Diğer Hedef Pazarlar	39
7. ÖNCELİKLİ HEDEF PAZARLARA YÖNELİK DESTEKLEYİCİ BİLGİLER .	40
7.1. Gümrük Bilgisi	40
7.2. Devlet Teşvikleri ve Destekleri	40

7.3. İhracatta Kullanılması Gereken İzin/Belge ve Süreçler	41
7.4. Ulusal ve Uluslararası Kamu ve Özel Sektör İhaleleri	42
7.5. İthalatçı Dernekleri	42
7.6. Uluslararası Fuarlar	42
7.7. Hedef Pazarlardaki Ticari Ataşeliklerimizin Bilgileri	43
7.8. Hedef Pazarlara İlişkin İpucu Niteliğinde Bilgiler	44
7.9. Potansiyel Müşteri Listesi.....	45
KAYNAKÇA.....	54

ŞEKİLLER

ŞEKİL 1: Dünya Sodyum Hidroksit İthalatçı Ülkeler, 2023.....	11
ŞEKİL 2: Yoğunlaşma(Konsantrasyon) ve Tedarikçi Ükelere Ortalama Mesafeler	13
ŞEKİL 3: Dünya Yıllar İthalatı Büyüme, 2019-2023	14
ŞEKİL 4: Türkiye İhracatı Pazar Çeşitliliği	21
ŞEKİL 5: İhracatçı Ülkeler	22
ŞEKİL 6: Konsantrasyon/Yoğunlaşma ve Ortalama Mesafeler	23
ŞEKİL 7: Dünya Yıllar İhracatı Büyüme, 2019-2023.....	27

TABLULAR

TABLO 1: GTİP Kodu	9
TABLO 2: Dünyada Sodyum Hidroksit İthalatı (2021 – 2023 Yılları).....	10
TABLO 3: Dünya Yıllar İthalat Artışı	14
TABLO 4: Türkiye İhracatının Arttığı Büyüyen Pazarlar	15
TABLO 5: Türkiye İhracatının Arttığı Küçülen Pazarlar	16
TABLO 6: Dış Ticaret Açığı Veren Ülkeler.....	17
TABLO 7: Dünya Çeyrekler İthalatı	18
TABLO 8: Dünya Çeyrekler İthalat Artışı.....	19
TABLO 9: Türkiye'nin İhracat Yaptığı Pazarlar	20
TABLO 10: Dünya Yıllar İhracatı	22
TABLO 11: İhracatı Azalan Ülkeler	24
TABLO 12: İhracatı Azalan Ülkelerin Pazar Kaybettiği Ülkeler ve Türkiye İhracatı	25
TABLO 13: İhracatı Artan Ülkeler.....	26
TABLO 14: İhracatı Artan Ülkelerin Pazar Kazandığı Ülkeler ve Türkiye İhracatı (2022 – 2023 Yılları).....	28
TABLO 15: Dış Ticaret Fazlası Veren Ülkeler	30
TABLO 16: Dünya Çeyrekler İhracatı.....	30
TABLO 17: Ortalama İthalat Birim Fiyatı Türkiye İhracat Ortalama Birim Fiyatından Yüksek Olan Ülkeler	32

TABLO 18: Ortalama İthalat Birim Fiyatı Dünya Ortalama İthalat Birim Fiyatından Yüksek Olan Ülkeler	33
TABLO 19: Hedef Pazarlar Sonuç ve Değerlendirme Matrisi	35
TABLO 20: Potansiyel Müşteri Listesi	45

KISALTMALAR

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
CIF	Mal Bedeli, Sigorta ve Navlun Bedelini Satıcının Karşılması
NACL	Sodyum Klorür
NAOH	Sodyum Hidroksit
TC	Türkiye Cumhuriyeti

1. GİRİŞ

1.1. Ürün Tanımı

Sodyum hidroksit (NaOH) doğal olarak oluşmasa da elektroliz yöntemi ile tuzdan (NaCl) üretilen bir kimyasaldır. Başta kimya endüstrisi olmak üzere, alüminyum cevherinin işlenmesinde, rafinasyonunda ve çeşitli endüstrilerde kullanılan bir kimyasal bir bileşiktir. Kimyasal tepkime ya da nötrleştirme hammaddesi olarak da kullanılmaktadır. Bu çözelti, deterjan ve sabun, kimya, petrokimya, tekstil, kağıt hamuru, metal, gıda ve ilaç üretimi gibi endüstriyel sektörlerde kullanılmaktadır. Bu ürünün çeşitli endüstrilerdeki geniş kapsamlı uygulamaları ve kullanımı göz önüne alındığında, sodyum hidroksitin sulu çözeltisinin sodyum hidroksitin en büyük ve en hızlı büyüyecek segment olduğu değerlendirilmektedir.¹

Sodyum hidroksit, ülkemize T.C.Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi programı kapsamında üretilmesi desteklenen ürün grubunda yer almaktadır. Türkiye'nin bu ürün grubunda 2021, 2022 ve 2023 yıllarında toplam ithalatı sırasıyla 110, 273 ve 131 milyon dolardır. 2023 yılı verilerine göre en fazla ithalat Mısır (35 Milyon \$), Fransa (23 Milyon \$), Rusya Federasyonu (19 Milyon \$), Romanya (17 Milyon \$), Belçika (13 Milyon \$), Çin (7 Milyon \$) ve Norveç (3 Milyon \$)'ten yapılmıştır. Türkiye bu üründe ithalatçı konumundadır ve bu ürünün ülkemizde üretilmesi durumuna ithal edilen ürün miktarı kadar pazarının olduğu değerlendirilmektedir.

Tablo 1: GTİP Kodu

GTİP Kodu	GTİP Açıklaması
281512	Sodyum Hidroksit - "Kostik Soda" Sulu Çözeltisi "Soda Kostiği veya Sıvı Soda"

¹ <https://www.marketsandmarkets.com/Market-Reports/sodium-hydroxide-market-91825689.html>

2. İTHALAT AÇISINDAN POTANSİYELİ OLAN HEDEF PAZARLAR

2.1. İthalatçı Ülkeler

Son üç yıl içinde dünyada sodyum hidroksit ithalatı yapan ülkeler aşağıdaki tabloda verilmiştir. Ürünü ithal eden ülkelere odaklanılması pazarın çeşitlendirilmesi ve alıcıların yoğun olduğu ülkeler olarak değerlendirilmiştir. 2023 yılında en fazla ithalat yapan ülkelere göre sıralama yapılarak aşağıdaki tablo oluşturulmuştur. Dünya genelinde 2023 yılında 6,5 milyar \$ değerinde ithalat gerçekleştirilmiştir. 2023 yılı için ithalatta öne çıkan ülkeleri incelediğimizde dikkat çeken ülkeler;

- Avusturya, Brezilya, ABD, Hollanda, Finlandiya, Kanada, İsveç, Fransa, Almanya, Belçika, İtalya
- Bu ülkeler toplam ithalatın yaklaşık %65'ini gerçekleştirmektedir.
- Özellikle son 3 yılın ortalamasında Avusturya, Hollanda, Brezilya, ABD, Finlandiya, Kanada, İsveç, Fransa ithalatçı ülkeler olarak dikkat çekmektedir.

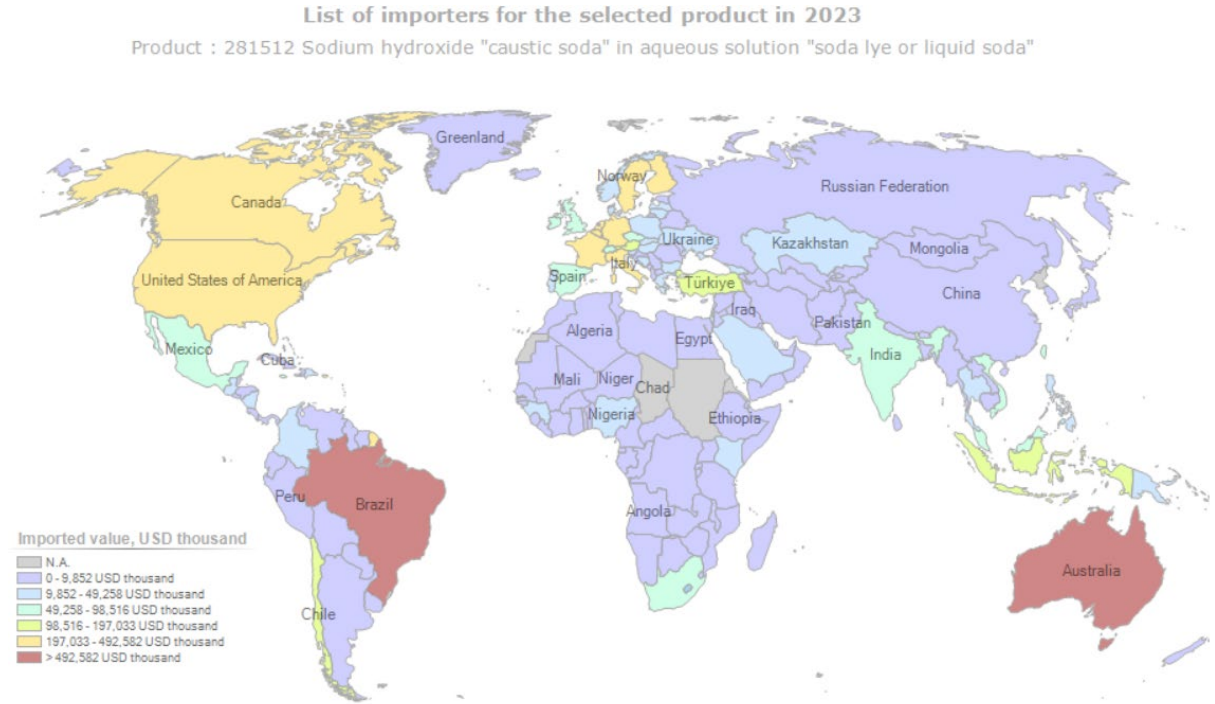
Tablo 2: Dünyada Sodyum Hidroksit İthalatı (2021 – 2023 Yılları)

Ülkeler	İthalat Değeri 2021 *000\$ (CIF)(ABD Doları)	İthalat Değeri 2022 *000\$ (CIF)	İthalat Değeri 2023 *000\$ (CIF)	Son 2 Yıl Dünya Yıllar İthalatı Farkı *000 (\$)	Son 2 Yıl Dünya Yıllar İthalatı Değişimi oranı (%)	Ortalama İthalat Birim Fiyatı 2023 (\$/ton)	Cari Denge Durumu 2023 *000 (\$)	İthal Edilen Ülkeye Ortalama Mesafe 2023 km	Türkiye İhracatı 2023 *000 \$	Dünya İhracat Fiyatı 2023 \$/ton (2815 Gtip kodu)
Dünya	3.827.556	9.008.493	6.542.961	-2.465.532	-27	-	-1.288.399	4.481	5.510	-
Avusturya	155.813	1.365.556	985.164	-380.392	-28	367	-984.453	8.885	-	-
Brezilya	461.698	1.048.124	736.126	-311.998	-30	331	-729.232	8.429	-	177
ABD	262.352	519.323	365.323	-154.000	-30	325	1.115.749	8.799	-	279
Hollanda	207.471	379.233	337.730	-41.503	-11	359	32.368	458	17	299

Ülkeler		Finlandiya	Kanada	İsveç	Fransa	Almanya	Belçika	İtalya
	İthalat Değeri 2021 * 000\$ (CIF)(ABD Doları)	205.924	188.377	161.109	140.769	97.468	101.453	122.783
	İthalat Değeri 2022 * 000\$ (CIF)	396.307	306.092	337.849	330.602	251.646	302.958	281.308
	İthalat Değeri 2023 * 000\$ (CIF)	334.833	301.246	272.133	242.587	223.151	219.409	206.047
	Son 2 Yıl Dünya Yıllar İthalatı Farkı * 000 (\$)	-61.474	-4.846	-65.716	-88.015	-28.495	-83.549	-75.261
	Son 2 Yıl Dünya Yıllar İthalatı Değişimi oranı (%)	-16	-2	-19	-27	-11	-28	-27
	Ortalama İthalat Birim Fiyatı 2023 (\$/ton)	512	943	427	447	453	412	-
	Cari Denge Durumu 2023 * 000 (\$)	-332.038	-258.913	-261.454	-23.334	-223.151	185.820	-98.792
	İthal Edilen Ülkeye Ortalama Mesafe 2023 km	3.363	3.299	1.840	939	1.192	1.320	2.813
	Türkiye İhracatı 2023 * 000 \$	-	-	-	4	16	6	3
	Dünya İhracat Fiyatı 2023 \$/ton (2815 Gtip kodu)	340	802	641	261	-	334	391

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 21.08.2024)

Şekil 1: Dünya Sodyum Hidroksit İthalatçı Ülkeler, 2023

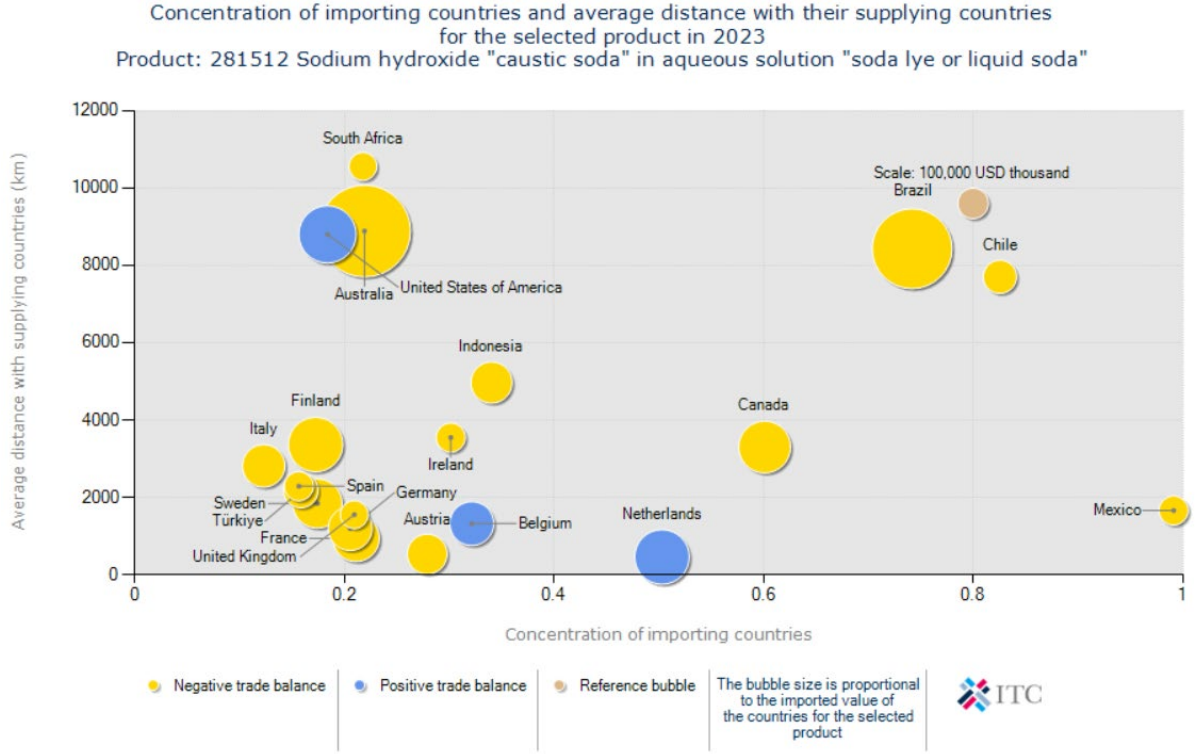
Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 21.08.2024)

Ülkelerin dış ticarete yer alan ürünleri ve dış ticaret halinde oldukları ülkelerin piyasa yoğunluğunun (konsantrasyonunu) ölçümünü sağlamak amacıyla çeşitli yaklaşımlar bulunmaktadır. Bu yaklaşımlardan birisi de Hirschmann-Herfindahl (Konsantrasyon/Yoğunlaşma) Endeksi'dir.

Yoğunlaşma kat sayısının 1 olması durumunda tek ürün ithal edilmekte ya da ithalatın tek bir ülkeden yapıldığı anlamına gelmektedir. Katsayının 0'a yakın değerler alması durumunda düşük yoğunlaşma derecesi, ithal edilen mal çeşidinin fazlalığını veya ithalat yapılan ülke sayısının çok olduğu anlamına gelmektedir. Aşağıdaki şekilde seçilmiş ülkelerin konsantrasyon/yoğunlaşma oranları ve tedarikçi ülkelere olan ortalama mesafeleri gösterilmektedir. Eğer bir ülke ithalatını ağırlıklı olarak tek bir yerden veya az sayıda ülkeden yapıyorsa yoğunlaşma katsayısı yüksek olacak ve Türkiye'nin o pazara girişi zorlaşacaktır.

Aşağıdaki şekil incelendiğinde Meksika'nın yoğunlaşma değerinin 1 olması, bu ürünün bir yerden ya da belirli sayıda ülkeden gerçekleştirildiğini, başka ülkelerin o pazara girişinin zor olabileceğini ifade etmektedir. Ancak, İsveç, İtalya, Fransa, İngiltere, Almanya, Avusturya gibi ülkelerde ise durumun tam tersi olduğu ifade edilebilir. Hem yoğunlaşma değeri sıfıra yakın hem de ithalat yaptıkları ülkelerin daha yakın mesafelerden gerçekleştirildiği dikkat çekmektedir. Yoğunlaşma değerinin sıfıra yakın olması da ithal edilen ürün çeşidinin fazlalığını ve ithalat yapılan ülke miktarının çeşitli olduğunu ifade etmektedir.

Şekil 2: Yoğunlaşma(Konsantrasyon) ve Tedarikçi Ülkelere Ortalama Mesafeler

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 22.08.2024)

2023 yılı verilerine göre Türkiye'nin ihracatı bu ürün dünya ihracatının %0,1'ini temsil etmektedir. Dünya ihracatındaki sıralaması 36'dır. İthalatçı ülkelerin ortalama uzaklığı 850 km olup, ihracat yoğunluğu %0,3'tür. Türkiye'nin ithalatı bu ürün için dünya ithalatının %2'sini temsil etmektedir. Dünya ithalatındaki sıralaması 14'tür. Tedarikçi ülkelerin ortalama uzaklığı 2175 km olup Pazar yoğunluğu %0,16'dır.

2.2. Dünya Yıllar İthalat Artışına Göre Büyüyen Pazarlar

Bu başlık altında 281512 gtip kodlu ürünün dünyada satın alan ülkelerin ithalat artışına ilişkin bilgilere yer verilmiş olup son 3 yıl ithalatında artış olan ülkeler büyüyen pazarlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Ülkeler 2023 yılı ithalat artış tutarlarına göre sıralanmıştır. 2023 ve 2022 yılları arasındaki ithalat değerlerine göre değişim oranları hesaplanmıştır². Bu veriler ışığında bu üründe ithalatta değer artışı yönüyle öne çıkan ülkeler sırasıyla şunlardır. Ukrayna pazarındaki ithalat 2021 yılından itibaren artmıştır. 2021 Nisan ayında Ukrayna – Rusya savaşının başlamış olmasının bu artışta etkili olabileceği değerlendirilmektedir. 2022 yılında dünya ithalat değerlerinde ciddi bir artış dikkat çekmektedir. 2023 yılında ise bu artışın azaldığı aşağıdaki tablodan görülmektedir. Covid salgınının 2019 yılı son çeyreğinde ortaya çıkması ve 2020 yılında salgının dünya genelinde yayılması ile bu ürün grubunda 2020 ve 2021 yıllarında sırasıyla 3,3 milyar dolar ve 3,8 milyar dolar ithalat dikkat çekmektedir. 2018 ve 2019 yıllarında ise dünya ithalatı 5,2 milyar dolar ve 4 milyar dolardır. Pandeminin etkisinin 2022 yılında azalmasıyla birlikte dünya genelinde ithal edilen ürün ihracatı 9 milyar dolar hacme ulaşmıştır. Bu ürün grubunda dünya ithalatının bu denli artmasının pandemi dönemindeki beklenen sanayi üretimindeki siparişlerin artışıyla da ilişkilendirilebileceği değerlendirilmektedir.

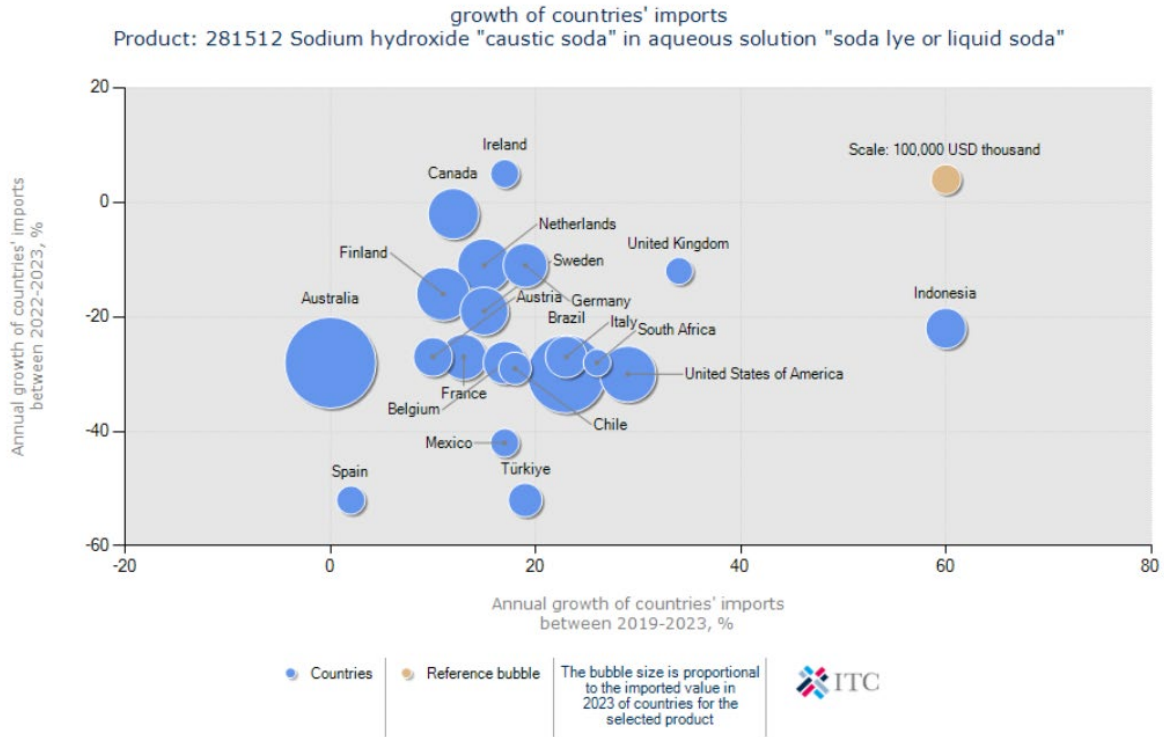
- Letonya, Kazakistan, Çin, İrlanda, Romanya, Ukrayna, Norveç, Nijerya

² Ruanda ve Kamboçya uç değerler içerdiği için analize dahil edilmemiştir.

Tablo 3: Dünya Yıllar İthalat Artışı

Ülkeler	İthalat Değeri 2021 *000\$ (CIF)	İthalat Değeri 2022 *000\$ (CIF)	İthalat Değeri 2023 *000\$ (CIF)	2023 ve 2022 Yılı Dünya Yıllar İthalatı Farkı *000 \$	2023 ve 2022 Yılı Dünya Yıllar İthalatı Değişimi oranı %
Dünya	3.827.556	9.008.493	6.542.961	5.180.937	235
Letonya	2.133	5.590	11.714	6.124	210
Kazakistan	2.878	6.224	11.062	4.838	178
Çin	12.659	4.119	8.853	4.734	215
İrlanda	72.020	87.416	91.795	4.379	105
Romanya	6.530	2.836	6.924	4.088	244
Ukrayna	4.813	8.711	12.679	3.968	146
Norveç	6.014	19.940	22.917	2.977	115
Nijerya	11.556	7.833	10.442	2.609	133

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 10.09.2024)

Şekil 3: Dünya Yıllar İthalatı Büyüme, 2019-2023

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 10.09.2024)

2.3. İthalatı Artarken Türkiye'nin İhracatının Arttığı Ülkeler

Bu başlık altında 281512 kodlu üründe 2023 ve 2022 yıllarını kıyasladığımızda Dünya genelinde ithalatını artırırken, Türkiye'nin de eş zamanlı olarak ihracatını arttığı ülkeler listelenmiştir. Bu veriler ışığında bu üründe Türkiye'nin ihracatını değer olarak en çok arttırdığı ülkeler sırasıyla şunlardır.

- Romanya, Kazakistan ve Etiyopya'dır.
- Romanya ve Kazakistan hem coğrafi olarak hem de kültürel olarak yakın olduğumuz ülkeler olarak değerlendirilebilir. Aynı zamanda bu ülkeler lojistik ve gümrük olanakları bakımından rekabetçi olduğumuz pazarlar olarak dikkat çekmektedir.

Tablo 4: Türkiye İhracatının Arttığı Büyüyen Pazarlar

Ülkeler	İthalat Değeri 2021 *000\$ (CIF)	İthalat Değeri 2022 *000\$ (CIF)	İthalat Değeri 2023 *000\$ (CIF)	Son 2 Yıl Dünya Yıllar İthalatı Farkı *000 \$	Son 2 Yıl Dünya Yıllar İthalatı Değişimi oranı %	Türkiye İhracatı 2021 *000\$ (FOB)	Türkiye İhracatı 2022 *000\$ (FOB)	Türkiye İhracatı 2023 *000\$ (FOB)	Son 2 Yıl Türkiye *000\$ (FOB) Yıllar İhracat Farkı
Dünya	3.827.556	9.008.493	6.542.961	-2.465.532	-27	7.535	16.178	5.510	-10.668
Romanya	6.530	2.836	6.924	4.088	144	2	24	848	824
Kazakistan	2.878	6.224	11.062	4.838	78	-	-	32	32
Etiyopya	104	414	802	388	94	-	-	17	17

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 10.09.2024)

2.4. İthalatı Azalırken Türkiye'nin İhracatının Arttığı Ülkeler

Bu başlık altında 281512 kodlu üründe 2023 ve 2022 yıllarını kıyasladığımızda Dünya genelinde ithalatını azaltırken (pazarın daralmasına rağmen), Türkiye'nin de eş zamanlı olarak ihracatını arttığı (pazar genişlettiği) ülkeler listelenmiştir. Bu veriler ışığında bu üründe Türkiye'nin ihracatını değer olarak en çok arttırdığı ülkeler sırasıyla şunlardır.

- Bulgaristan, Macaristan, Sırbistan, Kıbrıs, Hollanda, Almanya, Cibuti, Özbekistan, Azerbaycan, İran ve Tunus

Tablo 5: Türkiye İhracatının Arttığı Küçülen Pazarlar

Ülkeler	İthalat Değeri 2021 *000\$ (CIF)	İthalat Değeri 2022 *000\$ (CIF)	İthalat Değeri 2023 *000\$ (CIF)	Son 2 Yıl Dünya Yıllar İthalatı Farkı *000 \$	Son 2 Yıl Dünya Yıllar İthalatı Değişimi oranı %	Türkiye İhracatı 2021 *000\$ (FOB)	Türkiye İhracatı 2022 *000\$ (FOB)	Türkiye İhracatı 2023 *000\$ (FOB)	Son 2 Yıl Türkiye *000\$ (FOB) Yıllar İhracat Farkı
Bulgaristan	10.763	24.895	16.593	-8.302	-33	7	2.537	2.845	308
Macaristan	9.436	19.977	17.220	-2.757	-14	-	11	160	149
Sırbistan	5.826	12.167	8.419	-3.748	-31	2	100	157	57
Kıbrıs	2.559	7.117	1.515	-5.602	-79	18	51	86	35
Hollanda	207.471	379.233	337.730	-41.503	-11	2	1	17	16
Almanya	97.468	251.646	223.151	-28.495	-11	-	0	16	16
Cibuti	267	1.471	117	-1.354	-92	-	-	16	16
Özbekistan	57	86	74	-12	-14	15	54	67	13
Azerbaycan	3.603	5.423	4.901	-522	-10	94	45	57	12

Ülkeler	İthalat Değeri 2021 *000\$ (CIF)	İthalat Değeri 2022 *000\$ (CIF)	İthalat Değeri 2023 *000\$ (CIF)	Son 2 Yıl Dünyaya Yıllar İthalatı Farkı *000 \$	Son 2 Yıl Dünyaya Yıllar İthalatı Değişimi oranı %	Türkiye İhracatı 2021 *000\$ (FOB)	Türkiye İhracatı 2022 *000\$ (FOB)	Türkiye İhracatı 2023 *000\$ (FOB)	Son 2 Yıl Türkiye *000\$ (FOB) Yıllar İhracat Farkı
İran	41	35	14	-21	-60	3	5	14	9
Tunus	5.013	8.944	2.626	-6.318	-71	1	4	12	8

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 10.09.2024)

2.5. İthalatı İhracatına Göre Fazla Olan Ülkeler³

281512 kodlu üründe dış ticaret açığı (cari açık) veren ülkeler aşağıdaki tabloda göstermektedir. Türkiye bu üründe cari açık veren ülkeler için uygun bir tedarikçi olabilir. İthalat değeri ihracat değerinden fazla olan ülkeler sırasıyla şunlardır.

- Avustralya, Brezilya, Finlandiya, İsveç, Kanada, Almanya, Avusturya, Endonezya, Şili, İtalya, Meksika, İrlanda
- Bu ülkelerden coğrafi konum olarak Türkiye'ye yakın ülkeler potansiyel ihracat yapılabilecek ülkeler olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca burada yer alan ülkelere bazılarının transit ülke olabileceği ihtimali de göz ardı edilmemelidir.
- Türkiye'nin de ithalatının ihracatına göre fazla olduğu dikkat çekmektedir.

Tablo 6: Dış Ticaret Açığı Veren Ülkeler

Ülkeler	İthalat Değeri 2021 *000\$ (CIF)	İthalat Değeri 2022 *000\$ (CIF)	İthalat Değeri 2023 *000\$ (CIF)	Son 2 Yıl Dünyaya Yıllar İthalatı Farkı *000 \$	Son 2 Yıl Dünyaya Yıllar İthalatı Değişimi oranı %	Ticaret Dengesi 2023 *000\$	Türkiye İhracatı 2023 *000\$
Avustralya	155.813	1.365.556	985.164	-380.392	-28	-984.453	-
Brezilya	461.698	1.048.124	736.126	-311.998	-30	-729.232	-
Finlandiya	205.924	396.307	334.833	-61.474	-16	-332.038	-
İsveç	161.109	337.849	272.133	-65.716	-19	-261.454	-

³ Bu başlıkta 2023 ticaret dengesi negatif olan (0 altı değer alan) ülkeler küçükten büyüğe sıralanarak listelenmiştir.

Ülkeler	İthalat Değeri 2021 *000\$ (CIF)	İthalat Değeri 2022 *000\$ (CIF)	İthalat Değeri 2023 *000\$ (CIF)	Son 2 Yıl Dünya Yıllar İthalatı Farkı *000 \$	Son 2 Yıl Dünya Yıllar İthalatı Değişimi oranı %	Ticaret Dengesi 2023 *000\$	Türkiye İhracatı 2023 *000\$
Kanada	188.377	306.092	301.246	-4.846	-2	-258.913	-
Almanya	97.468	251.646	223.151	-28.495	-11	-223.151	16
Avusturya	109.369	243.311	177.010	-66.301	-27	-177.010	-
Endonezya	81.663	245.379	191.327	-54.052	-22	-173.466	-
Türkiye	110.081	273.786	131.458	-142.328	-52	-125.948	-
Şili	77.925	168.325	119.310	-49.015	-29	-119.310	-
İtalya	122.783	281.308	206.047	-75.261	-27	-98.792	3
Meksika	86.928	165.616	95.852	-69.764	-42	-92.509	-
İrlanda	72.020	87.416	91.795	4.379	5	-86.589	-

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 10.09.2024)

2.6. Sezona Bağlı Olarak Hedef Ülkeler

281512 kodlu ürün ile ilgili ithalat değerlerinin, yılın çeyrekleri halinde performansı hakkında bilgi verilmektedir. Bu üründe 2024 yılı 1.çeyrek ithalat değerlerine göre büyükten küçüğe sıralama yapıldığında öne çıkan ülkeler sırasıyla şunlardır.

- Avustralya, Brezilya, ABD, Kanada, Hollanda, Finlandiya, İtalya

Çeyrekler ithalat verileri 2023-2024 Dünya yıllar itibariyle ithalat 1.çeyrekler farkına göre büyükten küçüğe sıralandığında ön plana çıkan ülkeler ise sırasıyla şunlardır.

- Hindistan, Tayvan, Estonya, Romanya, Paraguay, Japonya, Hong Kong

Çeyrekler ithalat verileri oransal olarak incelendiğinde genel olarak bir azalma dikkat çekmektedir.

Tablo 7: Dünya Çeyrekler İthalatı

Ülkeler	İthalat Değeri 2023 1.Çeyrek *000\$ (CIF)	İthalat Değeri 2023 2.Çeyrek *000\$ (CIF)	İthalat Değeri 2023 3.Çeyrek *000\$ (CIF)	İthalat Değeri 2023 4.Çeyrek *000\$	2024 1.Çeyrek İthalat Değeri *000\$	Son 2 yıl Dünya Yıllar İthalat 1.Çeyrekler Farkı	Son 2 yıl Dünya Yıllar İthalatı 1.Çeyrekler Farkı Değişim Oranı %
Avustralya	359.569	192.212	220.961	216.963	200.661	-158.908	- 44
Brezilya	269.926	234.864	138.898	92.438	121.646	-148.280	- 55
ABD	110.989	107.085	81.590	65.660	74.012	-36.977	- 33
Kanada	89.532	87.013	63.163	61.807	60.782	-28.750	- 32
Hollanda	137.467	82.384	61.264	55.253	58.871	-78.596	- 57

Ülkeler	İthalat Değeri 2023 1.Çeyrek *000\$ (CIF)	İthalat Değeri 2023 2.Çeyrek *000\$ (CIF)	İthalat Değeri 2023 3.Çeyrek *000\$ (CIF)	İthalat Değeri 2023 4.Çeyrek *000\$	2024 1.Çeyrek İthalat Değeri *000\$	Son 2 yıl Dünya Yıllar İthalat 1.Çeyrekler Farkı	Son 2 yıl Dünya Yıllar İthalatı 1.Çeyrekler Farkı Değişim Oranı %
Finlandiya	135.659	80.872	52.366	65.724	56.252	-79.407	- 59
İtalya	79.336	44.497	50.727	31.580	53.058	-26.278	- 33

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 11.09.2024)

Çeyrekler ithalat artışları incelendiğinde genel Uzakdoğu ve Estonya, Romanya gibi ülkelerin ithalatını artırdığı dikkat çekmektedir.

Tablo 8: Dünya Çeyrekler İthalat Artışı

Ülkeler	İthalat Değeri 2023 1.Çeyrek *000\$ (CIF)	İthalat Değeri 2023 2.Çeyrek *000\$ CIF)	İthalat Değeri 2023 3.Çeyrek *000\$ CIF)	İthalat Değeri 2023 4.Çeyrek *000\$	2024 1.Çeyrek İthalat Değeri *000\$	Son 2 yıl Dünya Yıllar İthalat 1.Çeyrekler Farkı	Son 2 yıl Dünya Yıllar İthalatı 1.Çeyrekler Farkı Değişim Oranı %
Hindistan	17798	28915	6840	24853	23565	5767	32
Tayvan	13436	17162	14088	15615	17641	4205	31
Estonya	1882	1189	2651	1628	2471	589	31
Romanya	1146	1678	1985	2114	1323	177	16
Paraguay	343	305	374	499	504	161	47
Japonya	128	168	129	290	193	65	51
Hong Kong	307	303	301	317	358	51	17

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 11.09.2024)

3. İHRACAT YÖNÜNDEN POTANSİYEL HEDEF PAZARLAR

3.1. Türkiye'nin Mevcut Pazar Payı Büyüklüğüne Göre Hedef Ülkeler

Bu başlık altında, 281512 kodlu üründe son 3 yılda Türkiye'nin ihracat değerleri ve ihracat yaptığı ülkeler gösterilmektedir. 2022 yılında ihracat artışı olmasına rağmen 2023 yılında ihracatın yaklaşık %66 oranında düştüğü dikkat çekmektedir. Bu üründe Türkiye'nin 2023 yılı ihracat değerlerine göre ülkemiz tarafından en yüksek ihracat yapılan ülkeler sırasıyla şunlardır.

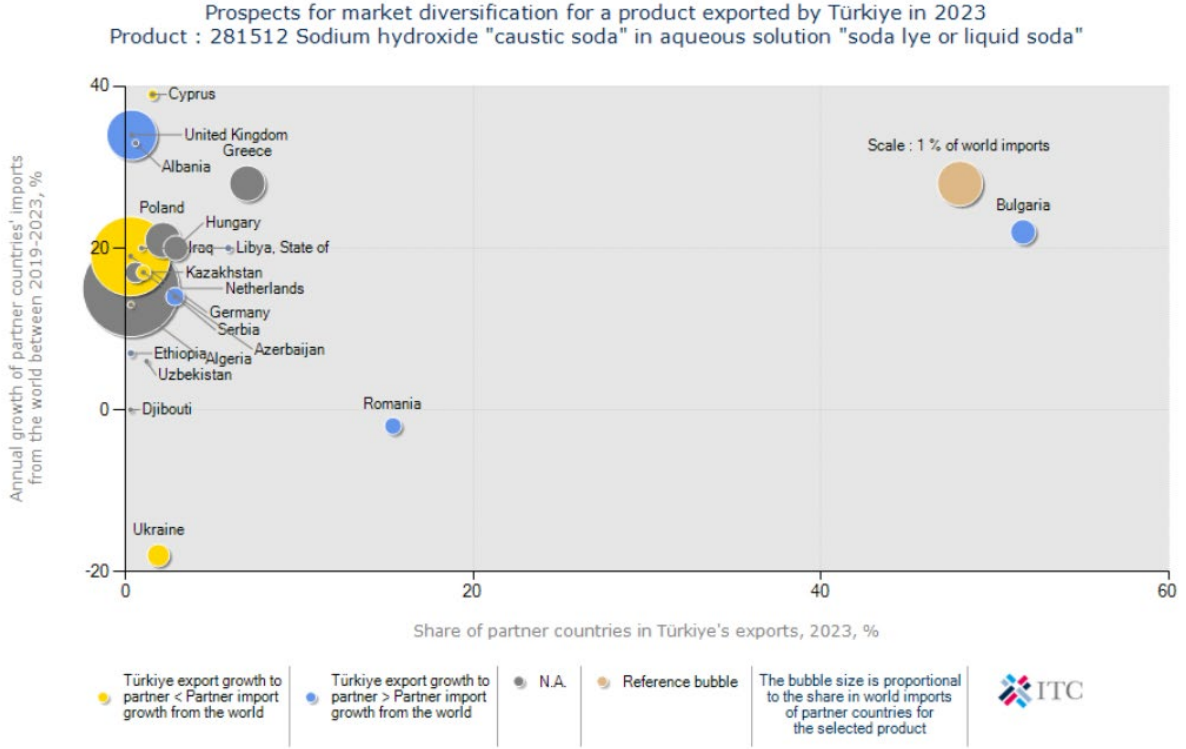
- Bulgaristan, Romanya, Yunanistan, Irak, Macaristan, Sırbistan, Polonya
- Türkiye'nin ihracatının yoğunlukla coğrafi olarak yakın ülkeler olduğu dikkat çekmektedir.

Tablo 9: Türkiye'nin İhracat Yaptığı Pazarlar

Ülkeler	İhracat Değeri 2021 *000\$ (FOB)	İhracat Değeri 2022 *000\$ (FOB)	İhracat Değeri 2023 *000\$ (FOB)	Son 2 Yıl Türkiye Yıllar İhracat Farkı *000\$	Son 2 Yıl Türkiye Yıllar İhracatı Değişim oranı %	Türkiye'nin İhracatındaki Payı 2023 %
Dünya	7.535	16.178	5.510	-10.668	-66	100
Bulgaristan	7	2.537	2.845	308	12	52
Romanya	2	24	848	824	3.433	15
Yunanistan	1.027	489	386	-103	-21	7
Irak	211	393	326	-67	-17	6
Macaristan		11	160	149	1.355	3
Sırbistan	2	100	157	57	57	3
Polonya	0	365	119	-246	-67	2

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 12.09.2024)

Şekil 4: Türkiye İhracatı Pazar Çeşitliliği

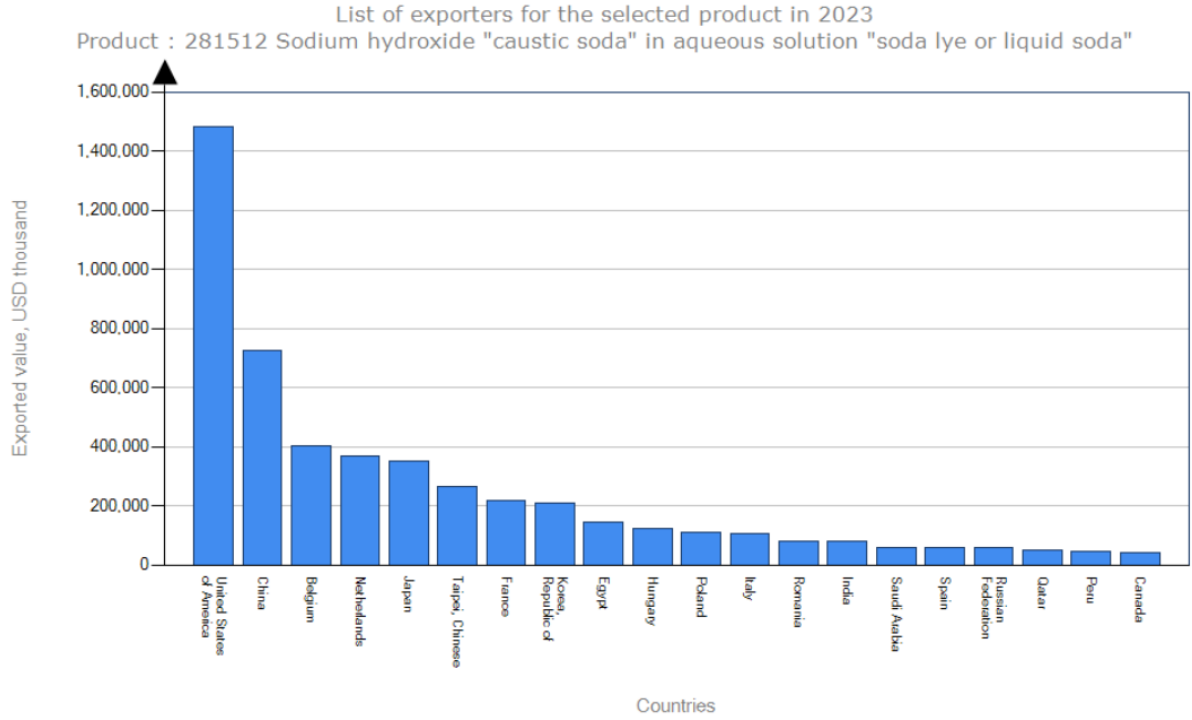

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 18.09.2024)

3.2. İhracatçı Ülkeler

Bu başlıkta 281512 kodlu ürünü ihraç eden ülkelere ilişkin bilgiler verilmiş olup rakip ülkeler hakkında bilgi verilmesi amaçlanmaktadır. Ülkeler 2023 yılı ihracat değerlerine göre sıralanmıştır. Bu veriler ışığında bu üründe ihracat yönüyle pazara hâkim olan ülkeler sırasıyla şunlardır.

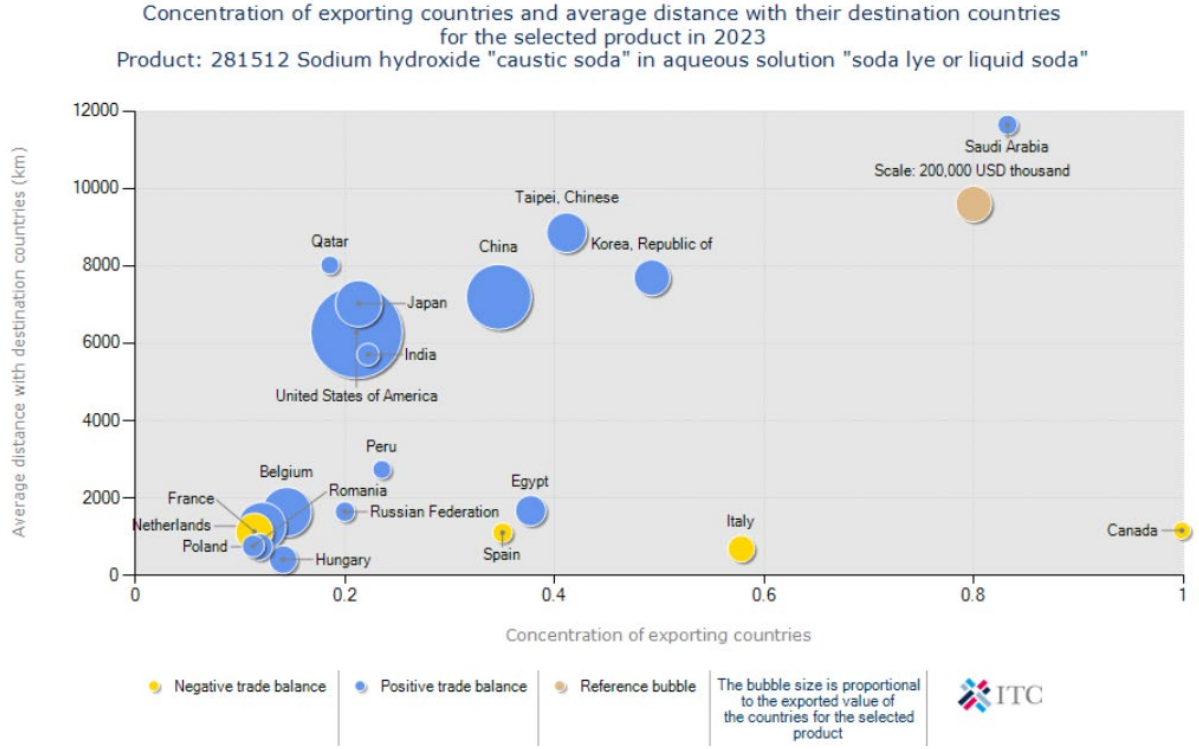
- Amerika Birleşik Devletleri, Çin, Belçika, Hollanda, Japonya, Tayvan, Fransa
- Bu ülkelerin toplam ihracatı dünya toplam ihracatının %73'ünü oluşturmaktadır.

Şekil 5: İhracatçı Ülkeler**Tablo 10: Dünya Yıllar İhracatı**

Ülkeler	İhracat Değeri 2021 * 000\$ (FOB)	İhracat Değeri 2022 * 000\$ (FOB)	İhracat Değeri 2023 * 000\$ (FOB)	Son 2 Yıl Dünya Yıllar İhracat Farkı * 000\$	Son 2 Yıl Dünya Yıllar İhracatı Değişim oranı %	Dünya İhracatındaki Payı 2023 %
Dünya	3.615.508	7.642.961	5.254.562	-2.388.399	-31	100
ABD	1.084.714	2.023.439	1.481.072	-542.367	-27	28%
Çin	291.966	1.227.343	727.826	-499.517	-41	14%
Belçika	230.803	654.693	405.229	-249.464	-38	8%
Hollanda	313.417	511.780	370.098	-141.682	-28	7%
Japonya	335.851	574.864	350.617	-224.247	-39	7%
Tayvan	242.553	450.398	264.279	-186.119	-41	5%
Fransa	182.112	288.796	219.253	-69.543	-24	4%

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 19.09.2024)

Şekil 6: Konsantrasyon/Yoğunlaşma ve Ortalama Mesafeler

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 19.09.2024)

3.3. İhracatı Azalan Potansiyel Rakip Ülkeler

Bu başlık altında, 281512 kodlu üründe ihracatı azalan ülkelere ait bilgilere yer verilmektedir. Burada ihracatı azalan ülkelerin hangi ülkelere ihracatının azaldığı belirlenerek Türkiye'nin bu pazar kayıpları yaşayan ülkelerin yerine tedarikçi olup olamayacağı hususunda değerlendirme yapılması amaçlanmaktadır.

Aşağıdaki tabloda ihracatı azalan ülkeler son 2 yıl ihracat farklarının büyüklüğüne göre sıralanmıştır. Bu veriler ışığında bu üründe değerler bazında ihracatta pazar kaybı yaşayan ülkeler sırasıyla şunlardır.

- ABD, Çin, Belçika, Japonya, Tayvan, Hollanda, Hindistan

Tablo 11: İhracatı Azalan Ülkeler

Ülkeler	İhracat Değeri 2021 *000\$ (FOB)	İhracat Değeri 2022 *000\$ (FOB)	İhracat Değeri 2023 *000\$ (FOB)	Son 2 Yıl Dünya Yıllar İhracat Farkı *000\$	Son 2 Yıl Dünya Yıllar İhracatı Değişim oranı %
ABD	1.084.714	2.023.439	1.481.072	-542.367	-27
Çin	291.966	1.227.343	727.826	-499.517	-41
Belçika	230.803	654.693	405.229	-249.464	-38
Japonya	335.851	574.864	350.617	-224.247	-39
Tayvan	242.553	450.398	264.279	-186.119	-41
Hollanda	313.417	511.780	370.098	-141.682	-28
Hindistan	70.971	169.009	79.660	-89.349	-53

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 19.09.2024)

Son 2 yılda (2023-2022) İhracatı azalan ülkelerin pazar kaybettiği ülkeler ve bu ülkelere Türkiye'nin yaptığı ihracat tutarları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir. Bu veriler ışığında bazı ülkelerin kaybettiği pazarlara Türkiye'nin tedarikçi olarak girmesi ve pazar payını artırması mümkün görünmektedir. Bu kapsamda öne çıkan ülkeler sırasıyla şunlardır.

- Hollanda, Belçika, Fransa, Suudi Arabistan

Tablo 12: İhracatı Azalan Ülkelerin Pazar Kaybettiği Ülkeler ve Türkiye İhracatı

Ülkeler	İhracat Azalan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$	İhracat Azalan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$	İhracat Azalan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$	İhracat Azalan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$
ABD	Brezilya 328.209	-	Avustralya 83.753	-	Meksika 65.850	-	Hollanda 40.953	17
Çin	Endonezya 70.893	-	Suudi Arabistan 55.291	3	Malta 51.134	-	Hollanda 42.342	17
Belçika	Fransa 97.785	4	Finlandiya 66.418	-	İspanya 47.338	-	İsveç 23.565	-
Japonya	Avustralya 127.866	-	ABD 35.040	-	Malezya 15.898	-	Yeni Zelanda 15.594	-
Tayvan, Çin	Avustralya 63.941	-	ABD 61.632	-	Kanada 25.781	-	Uruguay 9.758	-
Hollanda	İsveç 50.031	-	ABD 47.736	-	Finlandiya 22.152	-	Belçika 15.076	6
Hindistan	Suudi Arabistan 25.000	3	İtalya 21.242	3	Gine 13.522	-	Hollanda 11.436	17

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 25.09.2024)

3.4. İhracatı Artan Potansiyel Rakip Ülkeler

Aşağıdaki tabloda ihracatı artan ülkeler son 2 yıldaki ihracat artış değerlerinin büyüklüğüne göre sıralanmıştır. Bu veriler ışığında bu üründe değer bazında ihracatta pazar kazanan ülkeler sırasıyla şunlardır.

- Katar, İran, İtalya, Tayland, Letonya, Estonya, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, İsveç

Tablo 13: İhracatı Artan Ülkeler

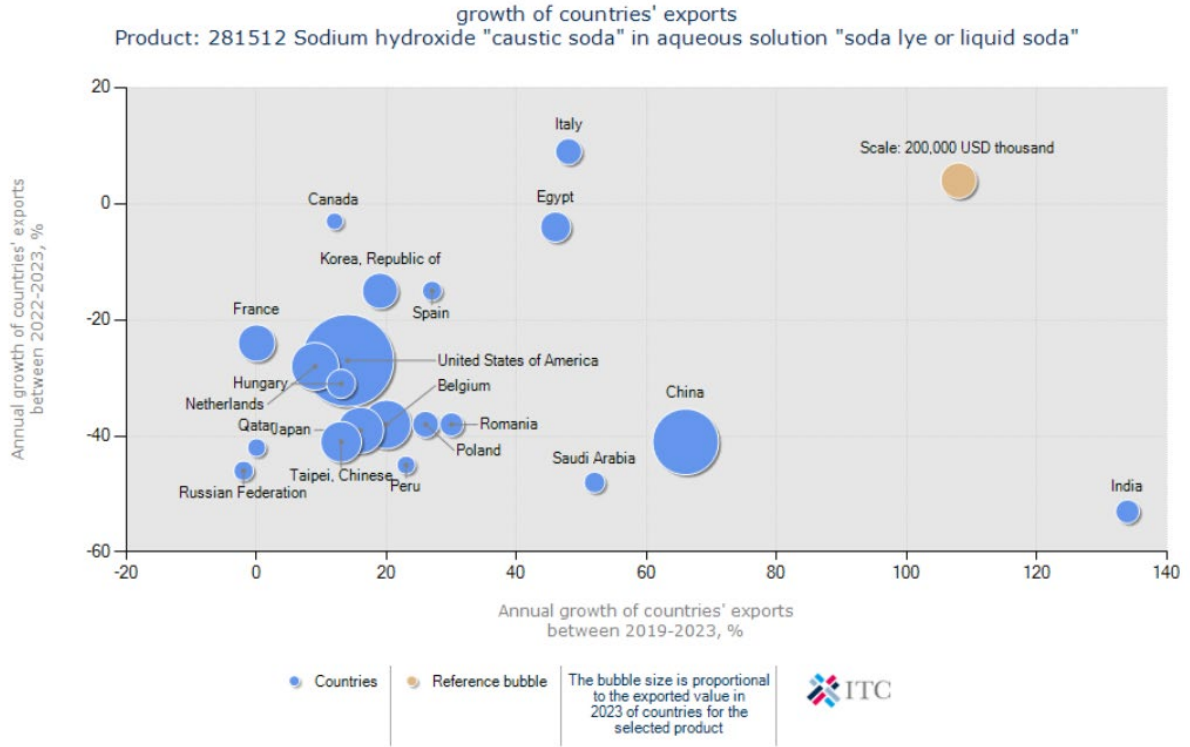
Ülkeler	İhracat Değeri 2021 *000\$ (FOB)	İhracat Değeri 2022 *000\$ (FOB)	İhracat Değeri 2023 *000\$ (FOB)	Son 2 Yıl Dünya Yıllar İhracat Farkı *000\$	Son 2 Yıl Dünya Yıllar İhracatı Değişim oranı %
Dünya	3.615.508	7.642.961	5.254.562	-2.388.399	69%
Katar	0	0	50.944	50.944	-
İran	15.300	18.019	31.573	13.554	75%
İtalya	19.370	98.788	107.255	8.467	9%
Tayland	10.849	30.283	36.643	6.360	21%
Letonya	20	451	5.781	5.330	1182%
Estonya	156	2.078	6.520	4.442	214%
Çek Cumhuriyeti	1.282	4.794	9.184	4.390	92%
Danimarka	2.756	3.734	6.181	2.447	66%
İsveç	3.743	8.420	10.679	2.259	27%

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 23.09.2024)

İhracatı artan ülkelerin pazar kazandığı ülkeler ve bu ülkelere Türkiye'nin yaptığı ihracat tutarları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir. Bu veriler ışığında ihracatı artan ülkelerin pazar kazandığı bazı ülkelere Türkiye'nin tedarikçi olarak girmesi ve pazar payını artırması mümkün görünmektedir. Bu noktada potansiyel rakip olarak İtalya ve potansiyel pazar olarak önemli tedarikçisi olduğu Avusturya öne çıkmaktadır. Avusturya bu üründe en büyük ithalatçı konumunda olup aynı zamanda cari açık vermektedir. Türkiye'nin Avusturya'ya ihracatı ise bulunmamaktadır. Avusturya bu ürünü İtalya'dan 370 \$ ortalama maliyetle ithal etmektedir. Potansiyel diğer bir rakip Tayland'dır ancak Tayland ihracat artışlarını kendi coğrafyasına yakın yerlerde arttırmaktadır. Letonya, Litvanya'nın ithalatını karşılamıştır. Letonya, Litvanya'ya 2022 yılında 583 dolar/ton'dan satış yaparken, 2023 yılında bu rakam 292 dolar/ton'a düşmüştür. Estonya ihracat artışını özellikle AB ülkelerine gerçekleştirmiştir. Estonya 2022 yılında Finlandiya'ya hiç ihracat yapmamışken 2023 yılında 3,1 milyon dolar değerinde ihracat yapmıştır. Türkiye'nin Ukrayna, Sırbistan ve Fransa'ya yakın konumda olması bu ülkelere ihracat yapabilme potansiyelini de barındırmaktadır. Çek Cumhuriyeti, Danimarka ve İsveç'te Türkiye'ye yakın mesafede olmasının Türkiye'den yapılacak ihracat açısından avantaj sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Ek bir analiz olarak ihracatı artan ülkelerin ihracatının en az arttığı (en az pazar kazandığı) ülkeler analiz edilerek ihracatçı ülkelerin görece daha az başarılı olduğu pazarlarda Türkiye için fırsatların oluşabileceği değerlendirilmektedir. Bu kapsamda ihracatta en fazla artış sağlayan ülkelerin ihracat artışı gösterdiği ülkeler değer artış tutarına göre 10 ülke ile sınırlandırılmış ve ilk 3 tanesi bu ülkelerin fazla artış gösterdiği pazarlar olarak değerlendirilmiştir. Bu 3 ülkeden sonra gelen ülkeler en az pazar kazanan ülke grubu içinde değerlendirilmiş ve ülke sayısını sınırlandırmak adına sadece Türkiye'nin ihracat yaptığı ülkeler analize dâhil edilmiştir,

- Polonya, Almanya, İngiltere, Yunanistan, Ukrayna

Şekil 7: Dünya Yıllar İhracatı Büyüme,2019-2023

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 20.09.2024)

İhracatı artan ülkelerin Pazar kazandığı ülkeler ve Türkiye'nin ihracatının yer aldığı aşağıdaki tabloda Katar'ın ihracat yaptığı ülkelerin olmaması ve İran'ın da 2023 yılı verilerinin yer almaması nedeniyle bu ülkeler analize dahil edilmemiştir.

Tablo 14: İhracatı Artan Ülkelerin Pazar Kazandığı Ülkeler ve Türkiye İhracatı (2022 – 2023 Yılları)

Estonya	Letonya	Tayland	İtalya	Ülkeler
Finlandiya 3.278	Litvanya 5.401	Malezya 4.236	Avusturya 7.152	İhracatı Artan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$
-	-	-	-	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$
Litvanya 1.376	-	Vietnam 4.086	Belçika 2.061	İhracatı Artan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$
-	-	-	6	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$
Ukrayna 95	-	Endonezya 2.086	Fransa 2.061	İhracatı Artan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$
104	-	-	4	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$
Fransa 79	-	Filipinler 1.933	Türkiye 1.601	İhracatı Artan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$
4	-	-	-	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$
Sirbistan 2	-	Singapur 1.091	Almanya 1.462	İhracatı Artan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$
157	-	-	16	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$
-	-	Myanmar 260	Slovenya 883	İhracatı Artan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$
-	-	-	-	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$
-	-	Yeni Zelanda 40	Yunanistan 619	İhracatı Artan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$
-	-	-	386	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$
-	-	Papua yeni Gine 17	Estonya 158	İhracatı Artan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$
-	-	-	-	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$
-	-	Yeni Kaledonya 10	İsveç 117	İhracatı Artan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$
-	-	-	-	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$
-	-	Hong Kong 8	Küba 53	İhracatı Artan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$
-	-	-	2	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$

İsveç	Danimarka	Çek Cumhuriyeti	Ülkeler
Finlandiya 857	Nes Bölgesi – Norveç 1.994	Almanya 3.716	İhracat Artan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$
-	-	16	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$
Norveç 658	Norveç 1.959	Avusturya 522	İhracat Artan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$
-	-	-	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$
Almanya 183	Rusya Federasyonu 1.931	Polonya 161	İhracat Artan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$
16	13	119	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$
Danimarka 95	Faroe Adaları 27	İrlanda 19	İhracatı Artan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$
-	-	-	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$
Suudi Arabistan 94	İzlanda 22	Slovakya 15	İhracat Artan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$
3	-	-	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$
Hindistan 85	Fransa 4	İspanya 6	İhracat Artan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$
-	4	-	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$
ABD 49	Grönland 3	Estonya 5	İhracat Artan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$
-	-	-	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$
İtalya 27	Litvanya 2	İtalya 3	İhracat Artan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$
3	-	3	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$
İngiltere 20	-	Macaristan 1	İhracat Artan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$
20	-	160	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$
Nes Bölgesi-Norveç 20	-	Meksika 1	İhracat Artan Ülkeler ve Son 2 yıl Farkı *000\$
-	-	-	Türkiye İhracatı 2023 (FOB) *000\$

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 20.09.2024)

3.5. İhracatı İthalatına Göre Fazla Olan Ülkeler

Bu başlık, 281512 kodlu üründe dış ticaret fazlası (cari fazla) veren ülkelere ait bilgilere yer vermektedir. Aşağıdaki tabloda cari fazla veren ülkeler 2023 yılı (ihracat-ithalat) verisine göre değer bazında cari fazla büyüklüğüne göre sıralanmıştır.

Tablo 15: Dış Ticaret Fazlası Veren Ülkeler

Ülkeler	İhracat Değeri 2022 *000\$ (FOB)	İthalat Değeri 2022 *000\$ (FOB)	İhracat Değeri 2023 *000\$ (FOB)	İthalat Değeri 2023 *000\$ (FOB)	2022 Yılı Dünya İhracat İthalat Farkı *000\$	2023 Yılı Dünya İhracat İthalat Farkı *000\$	Dünya İhracatındaki Payı 2023 %
Dünya	7.642.961	9.008.493	5.254.562	6.542.961	-1.365.532	-1.288.399	100
ABD	2.023.439	519.323	1.481.072	365.323	1.504.116	1.115.749	28
Çin	1.227.343	4.119	727.826	8.853	1.223.224	718.973	13,8
Japonya	574.864	906	350.617	728	573.958	349.889	6,6
Tayvan, Çin	450.398	81.097	264.279	60.352	369.301	203.927	5
Kore	246.310	8.070	208.966	7.418	238.240	201.548	4
Belçika	654.693	302.958	405.229	219.409	351.735	185.820	7,7
Mısır	150.186	953	144.699	579	149.233	144.120	2,7

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 27.09.2024)

3.6. Sezona Bağlı Olarak Hedef Ülkeler

Bu başlık, 281512 kodlu üründe 2024 yılı ilk çeyrek verisine göre büyükten küçüğe sıralama yapıldığında, çeyrekler düzeyinde ihracat performanslarını göstermektedir. Bu veriler ışığında bu üründe tutar olarak 2024 yılı en yüksek çeyrek ihracatlarına sahip ülkeler sırasıyla şunlardır.

- Amerika Birleşik Devletleri, Çin, Japonya, Hollanda, Tayvan, Belçika, Fransa

Çeyrek ihracat verileri oransal olarak incelendiğinde ihracatın oransal olarak bir önceki yılın aynı dönemine göre azaldığı dikkat çekmektedir.

Tablo 16: Dünya Çeyrekler İhracatı

Ülkeler	İhracat Değeri 2023 1.Çeyrek *000\$ (CIF)	İhracat Değeri 2023 2.Çeyrek *000\$ (CIF)	İhracat Değeri 2023 3.Çeyrek *000\$ (CIF)	İhracat Değeri 2023 4.Çeyrek *000\$	2024 1.Çeyrek İhracat Değeri *000\$	Son 2 yıl Dünya Yıllar İhracat 1.Çeyrekler Farkı	Son 2 yıl Dünya Yıllar İhracatı 1.Çeyrekler Farkı Değişim Oranı %
ABD	466.197	411.493	320.454	282.928	241.677	-224.520	- 48%
Çin	302.865	169.709	129.919	125.333	150.492	-152.373	- 50%
Japonya	138.086	46.387	78.806	89.118	93.629	-44.457	- 32%

Ülkeler	İhracat Değeri 2023 1.Çeyrek *000\$ (CIF)	İhracat Değeri 2023 2.Çeyrek *000\$ (CIF)	İhracat Değeri 2023 3.Çeyrek *000\$ (CIF)	İhracat Değeri 2023 4.Çeyrek *000\$	2024 1.Çeyrek İhracat Değeri *000\$	Son 2 yıl Dünya Yıllar İhracat 1.Çeyrekler Farkı	Son 2 yıl Dünya Yıllar İhracatı 1.Çeyrekler Farkı Değişim Oranı %
Hollanda	107.998	104.652	66.053	94.820	91.698	-16.300	- 15%
Tayvan, Çin	90.993	56.216	51.120	66.495	77.380	-13.613	- 15%
Belçika	136.706	112.285	80.458	76.429	74.336	-62.370	- 46%
Fransa	75.555	66.251	42.522	34.805	41.579	-33.976	- 45%

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 30.09.2024)

4. ÜRÜN FİYATI YÖNÜNDE POTANSİYEL HEDEF PAZARLAR

4.1. Ürün Ortalama İthalat Birim Fiyatının Türkiye'nin Ortalama İhracat Birim Fiyatından Yüksek Olduğu Ülkeler

Bu başlık ürünlerin kalitesi ve düşük veya kaliteli ürün talep eden ülkeler konusunda fikir verebilmektedir. İhracat yapmak isteyen firmalar bu sayede düşük veya yüksek kalitede ürün üreten firmaların, bu ürünlerini hangi ülkelere satma konusunda daha avantajlı olduklarını görebilmektedir. Bu başlık, 281512 kodlu üründe ürün ortalama ithalat birim fiyatının Türkiye'nin ortalama ihracat birim fiyatından yüksek olduğu ülkeler hakkında bilgi vermeyi amaçlamaktadır. Türkiye'nin ortalama ihracat birim fiyatı⁴ 400 \$ olup bu fiyatın üstünde ürün ithal eden ülkeler sırasıyla şu şekildedir.⁵

- Kanada, Slovakya, Şili, Bosna Hersek, İsviçre, Finlandiya, Norveç

Tablo 17: Ortalama İthalat Birim Fiyatı Türkiye İhracat Ortalama Birim Fiyatından Yüksek Olan Ülkeler

Ülkeler	İthalat Değeri 2023 *000\$ (CIF)	Dış Ticaret Dengesi 2023 *000\$ (CIF)	İthalat Miktarı 2023 Ton	Ortalama İthalat Birim Değeri	Ortalama Tedarik Mesafesi km
Kanada	301.246	-258.913	319.534	942	3.299
Slovakya	23.848	-503	33.086	720	253
Şili	119.310	-119.310	167.772	711	7.702
Bosna Hersek	22.862	-22.808	36.629	624	453
İsviçre	76.122	-67.272	122.914	620	551
Finlandiya	334.833	-332.038	653.365	512	3.363
Norveç	22.917	-22.917	45.752	500	1.474

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 30.09.2024)

4.2. Ürün Ortalama İthalat Birim Fiyatının Dünya Ortalama İthalat Birim Fiyatından Yüksek Olduğu Ülkeler

Bu başlık, 281512 kodlu üründe ürün ortalama ithalat birim fiyatının Dünya ortalama ithalat birim fiyatından yüksek olduğu ülkeler hakkında bilgi vermeyi amaçlamaktadır. Dünya ortalama ithalat birim fiyatı 385 \$ olup bu fiyatın üstünde ürün ithal eden ülkeler aşağıda gösterilmektedir.⁶

- Kanada, Slovakya, Şili, Bosna Hersek, İsviçre, Finlandiya, Norveç

⁴ Türkiye'nin ihracat verilerinde yansıtma veri (mirror data) kullanılmıştır. 2023 yılında 5.116.000 \$ ihracat tutarına karşılık 12.780 ton ürün ihraç edilmiştir.

⁵ Ülke sayısını sınırlandırabilmek için 400 \$ ortalama ithalat birim fiyatına ek olarak 20.000 ton üstü ithalat yapma kriteri uygulanmıştır.

⁶ Ülke sayısını sınırlandırabilmek için 385 \$ ortalama ithalat birim fiyatına ek olarak 20.000 ton üstü ithalat yapma kriteri uygulanmıştır.

Tablo 18: Ortalama İthalat Birim Fiyatı Dünya Ortalama İthalat Birim Fiyatından Yüksek Olan Ülkeler

Ülkeler	İthalat Değeri 2023 *000\$ (CIF)	Dış Ticaret Dengesi 2023 *000\$ (CIF)	İthalat Miktarı 2023 Ton	Ortalama İthalat Birim Değeri \$	Ortalama Tedarik Mesafesi km
Kanada	301.246	-258.913	319.534	942	3.299
Slovakya	23.848	-503	33.086	720	253
Şili	119.310	-119.310	167.772	711	7.702
Bosna Hersek	22.862	-22.808	36.629	624	453
İsviçre	76.122	-67.272	122.914	620	551
Finlandiya	334.833	-332.038	653.365	512	3.363
Norveç	22.917	-22.917	45.752	500	1.474

Kaynak: Trademap, 2024 (Erişim tarihi 01.10.2024)

5. GÜMRÜK UYGULAMALARI YÖNÜNDEN POTANSİYEL HEDEF PAZARLAR

Bu başlık altında, 281512 kodlu üründe Türkiye'den yapılan ithalat için uygulanan gümrük vergilerine göre ülkeler değerlendirilmektedir. Gümrük uygulamaları bakımından ülkeleri karşılaştırmak amacıyla 20.000 ton üstü ithalat yapan ülkeler incelendiğinde oluşan listede yer alan Kanada, Avustralya, ABD ve Macaristan dışındaki ülkeler Türkiye'den yapılacak ihracatlar için 0 gümrük vergisi uygulanmaktadır. Diğer ülkeler ise ortalama %5 civarında gümrük vergisi uygulamaktadır.

6. HEDEF PAZARLAR SONUÇ VE DEĞERLENDİRME ANALİZİ

Tablo 19: Hedef Pazarlar Sonuç ve Değerlendirme Matrisi

Ülke	Kanada	Romanya	Bulgaristan	Avustralya	ABD	Irak	Macaristan	Brezilya
Yıllık İthalat Değerlerine Göre Pazarlar					1			1,2
İthalat Artışlarına Göre Büyüyen Pazarlar	1,5							
İthalatı Artarken Türkiye İhracatı Artan Pazarlar		3						
İthalatı Azalırken Türkiye İhracatı Artan Pazarlar			4				3,5	
İthalatı İhracatına Göre Fazla Olan Ülkeler (Dış Ticaret Açığı Veren Ülkeler)	0,5			1,5				1,2
Çeyrek İthalat Değerlerine Göre Pazarlar	0,8			1,5	1			1,2
Çeyrek Verilerine Göre İthalatı Artan Pazarlar		0,8						
Türkiye İhracatı Yoğun Pazarlar (Mevcut Pazar Payının Büyük Olduğu Ülkeler)		4,5	5			3,5	3	
İhracatçı Rakip Ülkeler (-)								
İhracatı Azalan Potansiyel Rakip Ülkeler (İhracatı Azalan Ülkelerin İhracatının En Fazla Azaldığı Ülkeler)								
İhracatı Artan Potansiyel Rakip Ülkeler (İhracatı Artan Ülkelerin İhracatının En Az Arttığı Ülkeler)								
İhracatı İthalatına Göre Fazla Olan Ülkeler (-)								
Ürün Ortalama İthalat Birim Fiyatının Türkiye'nin Ortalama İhracat Birim Fiyatından Yüksek Olduğu Pazarlar	1,5							

Ülke	Kanada	Romanya	Bulgaristan	Avustralya	ABD	Irak	Macaristan	Brezilya
Ürün Ortalama İthalat Birim Fiyatının Dünya Ortalama İthalat Birim Fiyatından Yüksek Olduğu Pazarlar	1,5							
Birinci Değerlendirme Toplam	5,8	8,3	9	3	0,5	3,5	6,5	3,6
Gümrük Uygulamaları Yönünden Avantajlı Ülkeler	5			5	5	5		
Coğrafi Yakınlık		0,4	1			0,6	0,2	
Kültürel Yakınlık		0,6	1				0,2	
Ticaret Bakanlığı - Hedef Ülke ve Öncelikli Ülke	3	3		3	3			3
Nüfus (En Fazla Olan Ülkeler)					0,8	0,2		
Nihai Değerlendirme Toplam	13,8	12,3	11	11	9,3	9,3	6,9	6,6

6.1. Özet Ülke Analizleri

Kanada

Kanada 2023 yılında 301 milyon dolar değerinde ithalat geręekleřtirmiřtir. Bu tutar 2023 yılı için dünya ithalatının toplam yaklaşık %5'ini oluşturmaktadır. Kanada'nın 2019 yılındaki ithalatı 207 milyon \$ iken 5 yılda Kanada'nın ithalatında yaklaşık olarak %50 oranında artış olmuştur. Bu ülkenin Türkiye'den ithal edilecek ürünlere gümrük uygulamaması Türkiye'den Kanada'ya yapılacak ihracat açısından avantaj oluşturmaktadır. Kanada'nın bu ürün için oluşturduğu tedarik zinciri için ortalama olarak mesafesi/hedef ülkelere olan uzaklığı 3.299 km'dir. Kanada, ithalatının %76,26'sını ABD'den yapmaktadır. Avrupa'dan Belçika (toplam ithalatının %3,93'ünü), Hollanda (toplam ithalatının toplam %0,4'ünü) ve Almanya'dan (toplam ithalatının %0,08'ini) da ithalat geręekleřtirmektedir. Özellikle son 5 yılda Belçika'dan yapılan ithalat %177, İsveç'ten yapılan ithalat %68, İngiltere'den yapılan ithalat %41, Almanya'dan yapılan ithalat %36 oranında artış göstermiştir.

Kanada'nın 2023 yılındaki ortalama ithalat birim değeri 943 \$/ton olarak dikkat çekmektedir. Avrupa ülkelerinden yapılan ithalatın özellikle son 5 yılda artış göstermiş olması ve Kanada'nın bu ürün için Türkiye'den yapılan ithalatlarda gümrük vergisi uygulamıyor olması ülkemizden Kanada'ya ihracat yapacak işletmeler için avantaj olabilecektir.

Romanya

Romanya 2023 yılında yaklaşık 7 milyon dolar değerinde ithalat geręekleřtirmiřtir. Romanya'nın 2023 yılındaki ithalatının %36'sını Macaristan, %31,8'ini Bulgaristan, %6,3'ünü Mısır, %6,1'ini Türkiye, %4,8'ini Slovakya, %4,2'sini Yunanistan oluşturmaktadır. Tedarikçi ülkelerin Romanya'ya ortalama uzaklığı 724 km'dir. Romanya ithalatının %90'undan fazlasını komşularından karşılamaktadır.

Romanya'nın 2023 yılındaki ortalama ithalat birim değeri 473 \$/ton'dur. Özellikle son 5 yılda Yunanistan'dan yapılan ithalat %89, Polonya'dan yapılan ithalat %84, İspanya'dan yapılan ithalat %58, Bulgaristan'dan yapılan ithalat %50 oranında artış göstermiştir. Romanya'nın Türkiye'ye fiziki yakınlığının Türkiye'den Romanya'ya ihracat yapılmasını kolaylaştıracadı değerlendirilmektedir.

Bulgaristan

Bulgaristan 2023 yılında yaklaşık 16,6 milyon dolar değerinde ithalat geręekleřtirmiřtir. Bulgaristan'ın 2023 yılındaki ithalatının %39,8'i Romanya, %31,7'si Yunanistan, %20,82'si Türkiye, %6,94'ü Macaristan tarafından sağlanmaktadır. Tedarikçi ülkelerin Bulgaristan'a ortalama uzaklığı 447 km'dir. Bulgaristan 2023 yılı ithalatının tamamını Avrupa'dan karşılamıştır.

Bulgaristan'ın 2023 yılındaki ortalama ithalat birim değeri 325 \$/ton'dur. Özellikle son 5 yılda Bulgaristan'a Türkiye'den yapılan ithalat %370, İspanya'dan yapılan ithalat %46, Belçika'dan yapılan ithalat %42, Polonya'dan yapılan ithalat %23 oranında artış göstermiştir. Son 5 yılda Bulgaristan ithalatını en fazla Türkiye'den artırmıştır. Bulgaristan'ın Türkiye'ye fiziki ve kültürel yakınlığının Türkiye'den Bulgaristan'a ihracat yapılmasını kolaylaştıracadı değerlendirilmektedir.

Avustralya

Avustralya 2023 yılında yaklaşık 1 milyon dolar değerinde ithalat geręekleřtirmiřtir. Avustralya'nın 2023 yılındaki önemli orandaki ithalatını %34,95 ile Çin, %21,07 ile Japonya, %14,22 ile Tayvan, %13,2 ile Kore Cumhuriyeti, %10,75 ile ABD, %5,56 ile Suudi Arabistan'dan karşılamaktadır. Tedarikçi ülkelerin Avustralya'ya ortalama uzaklığı 8.885 km'dir.

Avustralya'nın 2023 yılındaki ortalama ithalat birim değeri 368 \$/ton'dur. Avustralya özellikle son 5 yılda Suudi Arabistan (%2675), ABD (%1068), Çin (%421), Tayvan (%355) ve İngiltere(%148) 'den ithalatını artırmıştır. Coğrafi olarak konumumuz, lojistik dezavantajlar, navlun fiyatları ve Avustralya'nın toplam ithalatı dikkate alındığında Türkiye'nin bu pazarda rekabet gücünün kısıtlı olabileceği değerlendirilmektedir.

ABD

2023 yılı itibariyle 365 milyon dolar değerinde ithalat geręekleřtirmiřtir. 2023 yılında dünyadaki toplam ithalatın %5,6'sı ABD tarafından yapılmıştır. Dünya ithalatında ABD 3. sırada bulunmaktadır. 2023 yılındaki önemli orandaki ithalatını %26,75 ile Japonya, %26,09 ile Tayvan-Çin, %15 ile Belçika, %10 ile Kanada, %7,5 ile Hollanda, %3 ile Katar'dan karşılımaktadır. Kore, Meksika, Norveç, Almanya ve Polonya'nın ise sırasıyla %2.7, %1.9, %1.8, %1.4 ve %0.8 oranda ABD'ye ihracatı bulunmaktadır. Tedarikçi lkelerin ABD'ye ortalama uzaklığı 8.799 km'dir.

ABD'nin 2023 yılındaki ortalama ithalat birim değeri 325 \$/ton'dur. ABD özellikle son 5 yılda (2019-2023) Meksika(%1004), Brezilya(%574), Fransa(%314), Dominik Cumhuriyeti(%304), Belçika(%64), Japonya(%36)'dan ithalatını artırmıştır. Coğrafi olarak Türkiye'nin konumu dezavantaj gibi görünse de ABD'nin Belçika, Hollanda, Almanya, Polonya, Norveç, Fransa gibi AB ülkelerinden ithalat geręekleřtiren olmasının önemli olduğu ve ABD'nin pazar büyüklüğü dikkate alındığında Türkiye açısından önemli bir pazar olabileceği değerlendirilmektedir.

Irak

2023 yılı itibariyle 0,58 milyon dolar değerinde ithalat geręekleřtirilmiřtir. 2023 yılındaki ithalatını Türkiye ve Çin'den karřılıması⁷. 580 bin dolar tutarındaki ithalatının %57,3'ne denk gelen 326 bin dolarını Türkiye'den, %43,7'sine denk gelen 253 bin dolarını ise Çin'den karşılıması. Çin'i göz önüne alınca tedarikçi ülkelerin ortalama uzaklığı 3491 km'dir. Türkiye'nin direkt komşusu olduğu için, coğrafi yakınlık, navlun fiyatları ve lojistik bakımından pazarın büyük bir kısmında avantaj yakalamasının kolay olabileceği değerlendirilmektedir. Irak'ın 2023 yılında Çin'den ithal ettiği ürünün ortalama ithalat birim değeri 412 \$/ton'dur.

Macaristan

2023 yılında 17,2 milyon dolar değerinde ithalat geręekleřtirmiřtir. Tedarikçi ülkelerin ortalama uzaklığı 463 km'dir. Ortalama ithalat birim değeri 414 \$/ton'dur. 2023 yılındaki ithalatının önemli bir oranını %52 ile Romanya'dan geręekleřtirmiřtir. Romanya'dan sonraki en büyük ithalatçılar sırasıyla Polonya (%21), Slovakya (%13), Almanya (%7), Avusturya (%2), Bulgaristan (%2) ve Türkiye (%1,2)'dir.

Macaristan özellikle son 5 yılda Polonya (%39), Hollanda (%39), Slovakya (%37), Almanya (%35), Avusturya (%22), Fransa (%22), Belçika (%17), ek Cumhuriyeti (%12) ve Romanya (%12)'dan ithalatını artırmıştır. Macaristan ile Türkiye'nin tarihi bağlarının olması, coğrafi yakınlık, navlun fiyatları ve lojistik bakımdan pazarda avantaj yakalanabileceği, rekabet gücünün yüksek olabileceği pazar olarak değerlendirilmektedir.

Brezilya

2023 yılında 736 milyon dolar değerinde ithalat geręekleřtirilmiřtir. Brezilya dünya ithalatında 2. sırada yer almaktadır ve Brezilya'nın ithalatı dünya ithalatının %11,3'n oluşturmaktadır. Tedarikçi ülkelerin ortalama uzaklığı 8429 km'dir. Ortalama ithalat birim değeri 331 \$/ton'dur. 2023 yılındaki ithalatının büyük bir oranını %86 ile ABD'den geręekleřtirmiřtir. ABD'den sonraki en büyük ithalatçılar sırasıyla Çin (%6), Peru (%3), Katar (%1,7), Belçika (%1), Almanya (%1)'dir.

Brezilya özellikle son 5 yılda Almanya (%86), İsviçre (%58), Peru (%28), Arjantin (%27) ve ABD (%20)'den ithalatını artırmıştır. Brezilya her ne kadar Türkiye'ye uzak konumda olsa da ortalama ithalat yapılan ülke mesafesi dikkate alındığında pazar potansiyeli olan bir ülke olarak değerlendirilmektedir.

⁷ 2023 yılı verisi için "mirror data" kullanılmıştır.

6.2. Öncelikli Hedef Pazarlar

Yapılan değerlendirmeler sonucunda belirlenen birinci derece öncelikli hedef pazarlar aşağıda gösterilmektedir.

Birinci Derece Öncelikli Pazarlar
Kanada
Romanya
Bulgaristan

6.3. Diğer Hedef Pazarlar

Yapılan değerlendirmeler sonucunda belirlenen ikinci derece öncelikli pazarlar aşağıda gösterilmektedir.

İkinci Derece Öncelikli Pazarlar
Avustralya
ABD
Irak
Macaristan
Brezilya

7. ÖNCELİKLİ HEDEF PAZARLARA YÖNELİK DESTEKLEYİCİ BİLGİLER

7.1. Gümrük Bilgisi

Hedef pazardaki ülkelerde etkili bir şekilde sadece Brezilya tarafından %8 gümrük vergisi uygulanmaktadır. Avustralya, Kanada ve ABD tarafından bu ürüne gümrük tarifesi uygulanmamaktadır.

PAZAR	En Çok Kazanan (MFN) Tarifeleri ⁸	Etkili bir şekilde uygulanan tarifeler	Tercih Marjı	Tarife yılı
Avustralya	0%	0%	0%	2024
Brezilya	8%	8%	0%	2023
Bulgaristan	5.50%	0%	5.50%	2024
Kanada	0%	0%	0%	2023
Macaristan	5.50%	0%	5.50%	2024
Romanya	5.50%	0%	5.50%	2024
ABD	0%	0%	0%	2023

Kaynak: <https://www.macmap.org/en/query/compare-market?reporter=All&partner=792&product=281512>

7.2. Devlet Teşvikleri ve Destekleri

Pazara Giriş Belgesi Desteği; Şirketlerin üretimini ve/veya ihracatını yaptıkları ürünlere ilişkin aldıkları pazara giriş belgeleri ile ruhsatlandırma ve kayıt işlemlerine ilişkin giderleri, 5973 sayılı İhracat Destekleri Hakkında Karar'ın 3. maddesi kapsamında %50 oranında ve şirket başına yıllık 4.000.000 TL'ye kadar desteklenir. Bu kapsamda belge/sertifikalar, test/analiz raporu giderleri, tarım ürünlerine ilişkin laboratuvar analizleri ve belgelendirme giderleri, ilaç ruhsatlandırma ve tıbbi cihaz kayıt giderleri desteklenir.

Yurt Dışı Marka Tescil Desteği; Şirketlerin yurtiçi marka tescil belgesine sahip oldukları markalarının yurtdışında tescili ve korunmasına ilişkin giderleri, 5973 sayılı İhracat Destekleri Hakkında Karar'ın 4. maddesi kapsamında %50 oranında ve yıllık 750.000 TL'ye kadar desteklenir. Bu kapsamda marka/patent bürosu hizmet, danışmanlık giderleri, markanın o ülkede başka bir şirket adına tescil ettirilip ettirilmediğine ilişkin olarak yapılacak araştırma, inceleme, avukatlık ile ilgili bütün zorunlu giderleri, yurt dışında tescil ettirilmiş markalarının korunmasına ilişkin avukatlık giderleri desteklenir.

Yurt Dışı Pazar Araştırması Desteği; Şirketler tarafından gerçekleştirilen pazar araştırma faaliyetine (yeni ihrac pazarları yaratılması ve geleneksel pazarlarda pazar payımızın artırılması için yurt dışı pazarlar hakkında bilgi sağlamak ve potansiyel alıcılarla iş görüşmeleri yapmak amacıyla yurt dışında gerçekleştirilen araştırma seyahati) ilişkin ulaşım ve konaklama giderleri, 5973 sayılı İhracat Destekleri Hakkında Karar'ın 6. maddesi kapsamında %50 oranında ve faaliyet başına en fazla 100.000 TL'ye kadar desteklenir.

Yurt Dışı Fuar Desteği; 5973 Sayılı İhracat Destekleri Hakkında Kararın 7'nci maddesi çerçevesinde ihracatçıların yurt dışındaki fuarlara stant ile katılımları desteklenmektedir. Yurt dışı fuar katılımı kapsamında yer kirası, stant, nakliye, ulaşım giderleri desteklenir. Ticaret Bakanlığınca belirlenen fuarlar için destek oranı 2 Milyon TL'ye kadar en fazla %75 diğer fuarlar için 1 Milyon TL'ye kadar en fazla %50'dir.

Yurt İçi Fuar Desteği; ; 5973 Sayılı İhracat Destekleri Hakkında Kararın 8'nci maddesi çerçevesinde sektörel nitelikli yurtiçi fuarların tanıtımı ve dış ticaret politikaları, ihracat stratejileri ve ekonomik öncelikler doğrultusunda Ticaret Bakanlığınca destek kapsamına alınan fuarlara ihracatçıların katılımları

⁸ MFN kuralı gereğince bir DTÖ üyesi ülke diğer DTÖ üyesi ülkelere karşı tarife oranları ve diğer ticari önlemlerde herhangi bir ülkeye tanıdığından daha az avantaj sağlayan muamelede bulunamamaktadır.

desteklenmektedir. Yurtiçi fuar katılımı kapsamında yer kirası ve stant masrafları %50 oranında 80.000 TL'ye kadar desteklenir.

Birim Kira Desteği; Şirketlerin Türkiye'de üretilen ürünlerin pazarlandığı yurtdışı birimlerinin kira giderleri ile paylaşımlı ofislere ilişkin üyelik giderleri, 5973 sayılı İhracat Destekleri Hakkında Kararın 11.maddesi kapsamında, her bir birim başına 2 Milyon TL/yıl - %50 oranında desteklenir.

Tanıtım Desteği; 5973 sayılı İhracat Destekleri Hakkında Kararın 12.maddesi kapsamında şirketlerin ürünleriyle ilgili olarak yurtdışında gerçekleştirecekleri tanıtım ve pazarlama giderleri desteklenir.

Birime bağlı tanıtım: Yurtdışı birimi bulunan şirketlerin, Türkiye'de üretilen ürünler ile ilgili yurtdışında gerçekleştirilen tanıtım ve pazarlama giderleri 2,5 Milyon TL'ye kadar %50 oranında ve yurtdışı biriminin bulunduğu her bir ülke için desteklenir. Desteklenen yurtdışı birimi bulunan şirketlerce, yurtdışı biriminin bulunmadığı ülkelerde Türkiye'de üretilen ürünlerle ilgili olarak yurtdışında gerçekleştirilen tanıtım ve pazarlama giderleri, yurtiçi marka tescil belgesi bulunması ve tanıtım yapacağı ülkede marka tescil belgesine sahip ya da marka tescili için başvurulmuş olması koşuluyla, 4 Milyon TL'ye kadar %50 oranında desteklenir.

Marka tescile bağlı tanıtım: Yurtdışı birimi bulunmayan ancak yurtiçi marka tescil belgesi olan ve tanıtım yapacağı ülkede marka tescil belgesine sahip ya da marka tescil başvurusu yapmış şirketlerce Türkiye'de üretilen ürünlerle ilgili olarak yurtdışında gerçekleştirilen tanıtım ve pazarlama giderleri %50 oranında desteklenir.

Destek kapsamı: TV/Radyo, İnternet, Basılı Tanıtım, İç ve Dış Mekânlarda Gerçekleştirilen Tanıtım, Özel Tanıtım Giderleri ve Diğer Tanıtım Harcamaları

Yeşil Mutabakata Uyum Projesi Desteği: Şirketlerin yeşil mutabakat uyum süreçlerinde alacakları danışmanlık giderleri 5 yıl boyunca %50 oranında 10 Milyon TL'ye kadar desteklenir (md14).

Şirket ve Marka Alım Desteği: Yurtdışında yerleşik şirketlerin/markaların alımına yönelik mali ve hukuki danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderler %50 oranında desteklenir (md9).

Küresel Tedarik Zinciri Desteği(KTZ): Üretici firmaların, küresel firmaların tedarik zincirine girebilmelerini teminen; küresel tedarik zinciri yetkinlik projesi kapsamındaki giderleri ve küresel tedarik zincirine yönelik yurtdışı depo kira gideri ile depolama hizmetlerine ilişkin bazı giderleri, 5973 sayılı İhracat Destekleri Hakkında Karar'ın 10. maddesi kapsamında desteklenir.

Destek Kapsamı

Küresel Tedarik Zinciri (KTZ) Yetkinlik Projesi Desteği; KTZ yetkinlik projesi kapsamında makine, ekipman, donanım, yazılım, eğitim ve danışmanlık, sertifikasyon, test/analiz, ürün doğrulama harcamaları 2 yıl süresince %50 oranında desteklenir.

Küresel Tedarik Zincirine Yönelik Yurtdışı Depo Kira Gideri ile Depolama Hizmet Giderlerine İlişkin Destekler: Küresel tedarik zincirine yönelik olarak yurtdışı ana sanayiye orijinal parça üreten ve/veya tedarik eden şirketlerin Türkiye'de üretilen ürünlerinin pazarlandığı yurtdışı depo kira gideri ile depolama hizmetlerine(yükleme, boşaltma ile elleçleme) ilişkin giderleri %50 oranında desteklenir. (Ticaret Bakanlığı, 2023) (www.yatirimadestek.gov.tr, 2023)

7.3. İhracatta Kullanılması Gereken İzin/Belge ve Süreçler

"Dış ticaret işlemlerinde kullanılan belgelerin belirli bir sistematik içerisinde, anlaşılır bir şekilde açıklanabilmesi için bu belgeler 5 ayrı grupta incelenmektedir. Bunlar;

1. Ticari Belgeler (Commercial Documents) : Faturalar, çek listesi, koli listesi, imalatçı analiz belgesi, kontrol-gözetim belgesi, gemi ölçü raporu.

2. Resmi Belgeler (Official Documents): Doluşım belgeleri, menşe şahadetnamesi, kontrol belgeleri, konsolosluk faturası, uygunluk belgesi, sağlık sertifikası, veteriner sertifikası, helal belgesi, koşer belgesi, radyasyon belgesi, boykot/kara liste sertifikası, A.T.A karneleri.

3. Taşıma Belgeleri (Transport Documents): Deniz konşimentosu, Özellikli konşimentolar, diğer konşimentolar.

4. Sigorta Belgeleri (Insurance Documents): Flotan sigorta poliçesi, sigorta mektubu, sigorta poliçesi, sigorta sertifikası.

5.Finansman Belgeleri (Financial Documents): Poliçe, bono, rehin senedi, antrepo makbuzu, teslim emri, kontrol ve numune alma yetki belgesi." (OAİB, 2023)

Söz konusu ürünün AB ülkelerine ihracı için menşe şahadetnamesi(certificate of origin), sağlık sertifikası(Phytosanitary Certificate) ve CITES sertifikası gerekmektedir. Birleşik Krallık'a ihracat yapmak isteyen firmaların ENplus A1 standardını veya eşdeğerini karşılaması gerekmektedir.

Piyasada ithalatçı firmalar tarafından talep edilebilecek ek belgeler ise şunlardır.

- EN Plus Belgesi
- DIN Plus Belgesi
- MSDS Formu(Malzeme Güvenlik Bilgi Formu)

7.4. Ulusal ve Uluslararası Kamu ve Özel Sektör İhaleleri

İhale Adı: Laboratuvar Malzemeleri ve Reaktifleri Temini Sözleşmesi

Sözleşme Makamı: LETONYA DEVLET AĞŞAP KİMYASI ENSTİTÜSÜ

İhale Yayın No: 574224-2024

Ülke: Letonya

İnternet Sitesi / İletişim Bilgileri: <http://www.kki.lv> - kki@kki.lv

Son Teslim Tarihi: 30/10/2024

İhale Adı: Niş Fen ve Matematik Fakültesinin İhtiyaçları İçin Kimyasalların Temini

Sözleşme Makamı: FEN VE MATEMATİK FAKÜLTESİ NIS

İhale Yayın No: OPD-09/024

Ülke: Sırbistan

İnternet Sitesi / İletişim Bilgileri: dean.firkelj@gmail.com

Son Teslim Tarihi: 30/10/2024

İhale Adı: Çözücü Temini

Sözleşme Makamı: ŞİRKETİN ORTAKLARI "MİLLİ ŞİRKET" KAZAKİSTAN TEMİR ZHOLY "

İhale Yayın No: 1040781

Ülke: Kazakistan

İnternet Sitesi / İletişim Bilgileri: Nzhs11.11@mail.ru

Son Teslim Tarihi: 30/10/2024

İhale Adı: Sodyum Hipoklorit ve Klor Gazı Temini

Sözleşme Makamı: JPKD COMMUNALEC - GEVGELIJA

İhale Yayın No: 16864/2024

Ülke: Makedonya, Eski Yugoslav Cumhuriyeti

İnternet Sitesi / İletişim Bilgileri: emilija_krstova@yahoo.com

Son Teslim Tarihi: 30/10/2024

7.5. İthalatçı Dernekleri

Uluslararası Kimyasal Dernekler Konseyi (ICCA): <https://icca-chem.org/>

Avrupa Kimya Endüstrisi Konseyi (CEFIC) : <https://cefic.org/>

Japon Kozmetik Endüstrisi Derneği (JCIA) : <https://www.jcia.org/>

Kimya Endüstrisi Derneği (CIA) : <https://www.cia.org.uk/>

Hindistan Kimya Konseyi : <https://www.indianchemicalcouncil.com/>

7.6. Uluslararası Fuarlar

Achema, Almanya – Frankfurt : <https://www.achema.de/>

K 2025, Almanya – Düsseldorf : <https://www.k-online.com/>

CPHI, Her yıl farklı bir ülkede organizasyon yapılıyor : <https://www.cphi.com/en/home.html>

Speciality & Agro Chemicals America, ABD : <https://chemicalsamerica.com/>
Uluslararası Kimya Mühendisleri Kongre ve Fuarı, İran – Tahran : <https://www.ichec.ir/>
India Chem, Hindistan – Mumbai : <https://indiachem.ficci.in/>
European Coating Show, Almanya – Nürnberg : <https://www.european-coatings-show.com/>
Fakuma, Almanya – Friedrichshafen : <https://www.fakuma-messe.de/>

7.7. Hedef Pazarlardaki Ticari Ateşliklerimizin Bilgileri

Kanada

Ottawa Ticaret Müşavirliği
197 Wurtemberg St OTTAWA On K1N 8L9 OTTAWA / CANADA
Tel : 00 1 613 / 789 20 90
IP Tel : 0 312 204 81 48
IP Tel : 0 312 204 81 45
E-Mail : ottava@ticaret.gov.tr
KEP Adresi : tb.ottavaticaretmusavirligi@hs03.kep.tr

Montreal Ticaret Ateşliği
1000, rue Sherbrooke Ouest, Bureau 1300 Montréal, QC., H3A 3G4 MONTREAL / CANADA
Tel : 00 1 514 379 4448
IP Tel : 0 312 204 82 22
E-Mail : montreal@ticaret.gov.tr
KEP Adresi : tb.montrealticaretateseligi@hs03.kep.tr

Toronto Ticaret Ateşliği
9 Lower Spadina Avenue, Suite 201 TORONTO/ONTARIO M5V 2Z2 / CANADA
Tel : 00 1 416 598 03 03
IP Tel : 0 312 204 82 48
Fax : 00 1 416 598 78 87
E-Mail : toronto@ticaret.gov.tr
KEP Adresi : tb.torontoticaretateseligi@hs03.kep.tr

Romanya

Bükreş Ticaret Müşavirliği
Bd. Magheru No:24 Et:4 Apt:27 Sektor 1 BUCHAREST / ROMANIA
Tel : 00 40 21 318 39 39
IP Tel : 0 312 204 82 66
Fax : 00 40 21 318 44 99
E-Mail : bukres@ticaret.gov.tr

Köstence Ticaret Ateşliği
Bd. Mamaia, nr. 48, Parter CONSTANTA / ROMANIA
Tel : 00 40 341 147 212
IP Tel : 0 312 204 81 92
Fax : 00 40 341 146 635
E-Mail : kostence@ticaret.gov.tr
KEP Adresi : tb.kostenceticaretateseligi@hs03.kep.tr

Bulgaristan

Sofya Ticaret Müşavirliği
102 D, Cherni Vrah Blvd. Floor 8, 1407 SOFIA / BULGARIA
Tel : 00 359 2 958 12 02
Tel : 00 359 2 854 87 25
IP Tel : 0 312 204 82 03
E-Mail : sofya@ticaret.gov.tr
KEP Adresi : tb.sofyaticaretmusavirligi@hs03.kep.tr

Burgaz Ticaret Ateşeliği
Boulevard Demokratsia, No.38, 8000 BURGAS / BULGARIA
Tel : 00 359 56 879 940
IP Tel : 0 312 204 81 81
E-mail : burgaz@ticaret.gov.tr
KEP Adresi : tb.burgazticaretataseligi@hs03.kep.tr

Filibe Ticaret Ateşeliği
Filip Makedonski 10, 4000 FILIBE / BULGARIA
Tel : 00 359 32 275 185
Tel : 00 359 32 275 186
IP Tel : 0 312 204 82 97
Fax : 00 359 32 275 185
E-Mail : filibe@ticaret.gov.tr

7.8. Hedef Pazarlara İlişkin İpucu Niteliğinde Bilgiler

Kanada

"Dünyanın 9. büyük ekonomisi olan Kanada, yüzölçümü olarak dünyanın en büyük 2. ülkesidir. Kanada, kurucu üyesi olduğu Dünya Bankası'nın "İş Yapma Kolaylığı" endeksinde 23. sırada yer almaktadır. Ülkenin dış ticaret politikasına üç önemli anlaşma yön vermektedir: Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA veya USMCA), Kapsamlı Ekonomik ve Ticaret Anlaşması (CETA) ve Kapsamlı ve İlerici Trans-Pasifik Ortaklık Anlaşması (CPTPP). Özellikle ABD ile ekonomik ve ticari ilişkileri, ülke ekonomisi için ciddi önem taşımaktadır. NAFTA'yla birlikte Kanada-ABD ikili ticaret hacmi, ABD-Çin ticaretinden sonra dünyada en büyük ikili ticaret miktarına ulaşmıştır. Kanada ile Avrupa Birliği arasındaki mal ticaretinin %98'inde gümrük vergilerini karşılıklı olarak kaldıran Kapsamlı Ekonomik ve Ticaret Anlaşması-CETA, 7 (yedi) yıl süren müzakerelerin ardından, 21 Eylül 2017 tarihinde yürürlüğe girmiş, ancak AB ülkelerinin yarısı iç onay sürecini henüz tamamlamamıştır. Birleşmiş Milletler (UN) Comtrade verilerine göre, Kanada 2021 yılında toplam 485,7 milyar dolarlık ihracat ve 480,1 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. En yakın ticari ilişkilerini ABD ve Çin ile kurarken, 2019 yılında en fazla ithalatı 234 milyar dolar ile ABD'den yapmıştır. Türkiye, 2021 yılında Kanada'ya 1,68 milyar dolarlık ihracat yaparken Kanada'dan 1 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. 2021 yılındaki 2,7 milyar dolarlık ikili ticaret büyüklüğümüz ile Kanada, Türkiye'nin 39. büyük ticari ortağı konumundadır". (Kolay İhracat Platformu, 2024).

Romanya

"Doğu Avrupa'nın merkezinde bulunan Romanya, cari fiyatlarla 283,5 milyar dolarlık GSYH büyüklüğü ile dünyanın 47. büyük ekonomisidir. Romanya'nın öncelikleri arasında altyapı, sağlık, eğitim, istihdam yaratma ve küçük ve orta ölçekli işletme geliştirme yatırımları yer almaktadır. Romanya ekonomisi 2010 yılından bu yana AB'nin en hızlı büyüyen ekonomilerinden biridir. Romanya, Dünya Bankası "İş Yapma Kolaylığı" endeksinde 55. sırada yer almaktadır. Birleşmiş Milletler (UN) Comtrade verilerine göre, Romanya 2021 yılında toplam 88,3 milyar dolarlık ihracat ve 116,4 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. En yakın ticari ilişkilerini diğer AB ekonomileri; Almanya, İtalya, Fransa ve Macaristan ile kurarken en fazla ithalatı Almanya'dan yapmaktadır. Türkiye, 2021 yılında Romanya'ya 5,2 milyar dolarlık ihracat yaparken Romanya'dan 3,4 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. 2021 yılındaki 8,6 milyar dolarlık ikili ticaret büyüklüğümüz ile Romanya, Türkiye'nin en büyük 14. ticaret ortağı konumundadır. Pandemi etkisinin en çok hissedildiği 2020 yılı hariç Romanya ile ikili ticaret büyüklüğümüz artmıştır. 2017-2021 arası süreçte Romanya'ya net ihracatımız kayda değer artış sergilemiştir". (Kolay İhracat Platformu, 2024).

Bulgaristan

“Dünyanın 71. büyük ekonomisi olan Bulgaristan, Balkanlar’ın coğrafi merkezi konumundadır. Bulgaristan ekonomisi, serbest piyasa koşullarına göre işleyen, dışa açık, özel sektörü orta düzeyde gelişmiş bir ekonomidir. Uluslararası Para Fonu (IMF) verilerine göre, 2021 yılı GSYH büyüklüğü cari fiyatlarla 80,3 milyar dolardır. Bulgaristan, Dünya Bankası “İş Yapma Kolaylığı” endeksinde 61. sırada yer almaktadır. Dünya Ticaret Merkezi (ITC) verilerine göre, Bulgaristan 2021 yılında toplam 41,9 milyar dolarlık ihracat ve 47,4 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. En yakın ticari ilişkilerini Almanya, İtalya, Romanya, Yunanistan ve Türkiye ile kurarken en fazla ithalatı Almanya’dan yapmaktadır. Türkiye, 2021 yılında Bulgaristan’a 3,9 milyar dolarlık ihracat yaparken Bulgaristan’dan 2,5 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. 2021 yılındaki yaklaşık 6,5 milyar dolarlık ikili ticaret büyüklüğümüz ile Bulgaristan, Türkiye’nin 21. büyük ticari ortağı konumundadır”. (Kolay İhracat Platformu, 2024).

7.9. Potansiyel Müşteri Listesi

Tablo 20: Potansiyel Müşteri Listesi

Şirket İsmi	Ülke	Şehir	İnternet Sitesi
3229897 Nova Scotia	Kanada	Bécancour	-
Olin Chlor Alkali Products	Kanada	Montréal	-
Sodrox Chemicals Ltd.	Kanada	Guelph	-
Univar Solutions Canada	Kanada	Edmonton	-
ADMATECHS CO., LTD.	Kanada	CAMBRIDGE	http://www.admatechs.co.jp
AKZO NOBEL PULP AND	Kanada	MAGOG	http://www.eka.com
AM&M ADVANCED	Kanada	KANATA	http://www.am-m.com
AQUASPHERE	Kanada	DORVAL	http://www.aquasphere.ca
ARKEMA CANADA INC.	Kanada	BURLINGTON	http://www.arkema.ca
BILLIONS CHEM	Kanada	CALGARY	http://www.nachemicals.com
BIOLARGO LIFE	Kanada	SPRUCE GROVE	http://www.biolargo.com
BORDER CHEMICAL	Kanada	WINNIPEG	-
CABOT CANADA LTD.	Kanada	SARNIA	http://www.cabotcorp.com
CANADIAN HUMALITE	Kanada	EDMONTON	http://www.cdnhumaliteintl.com
CANEXUS CORPORATION	Kanada	NORTH	http://www.canexus.ca
CLEARTECH INDUSTRIES	Kanada	PORT COQUITLAM	http://www.cleartech.ca
CNEM CORPORATION	Kanada	MISSISSAUGA	http://www.cnemcorp.com
COMPASS MINERALS	Kanada	WYNYARD	http://www.compassminerals.com
CRITERION CATALYSTS	Kanada	MEDICINE HAT	-
D.W. ELECTROCHEMICALS	Kanada	RICHMOND HILL	http://www.stabilant.com
FRESH-N HOME	Kanada	LANGLEY	http://www.fresh-n.com
G.H. CHEMICALS LTD	Kanada	SAINT-HYACINTHE	http://www.ghchemicals.com
GROUP NANOXPLORE INC.	Kanada	SAINT-LAURENT	http://www.nanoxplore.ca
H2O CONTROL PRODUCTS	Kanada	SUDBURY	http://www.h2ocontrolproducts.com
HONEYWELL ASCA INC	Kanada	MISSISSAUGA	http://www.honeywell-refrigerants.com
INNOPHOS CANADA, INC.	Kanada	MISSISSAUGA	http://www.innophos.com
MAR-TECH HOLDINGS	Kanada	HAMILTON	http://www.martechholdings.com
MATRIX INNOVATION INC.	Kanada	QUEBEC	http://www.matrix-innovation.com
NATUROSOURCES	Kanada	SHERBROOKE	http://www.naturosources.com
OGENA SOLUTIONS	Kanada	STONEY CREEK	http://www.ogenasolutions.com
OLIN CANADA ULC	Kanada	MONTREAL	http://www.olinchloralkali.com
SASKATCHEWAN MINING	Kanada	CHAPLIN	http://www.saskatchewanminerals.com/

Şirket İsmi	Ülke	Şehir	İnternet Sitesi
SILICYCLE INC.	Kanada	QUEBEC	http://www.silicycle.com
STRADCO CORPORATION	Kanada	RICHMOND HILL	http://www.stradco.ca
TIMBER SPECIALTIES CO	Kanada	CAMPBELLVILLE	http://www.timberspecialties.com
WARD CHEMICAL INC.	Kanada	EDMONTON	http://www.wardchem.com
ZETOXIDE	Kanada	BURLINGTON	http://www.zetoxide.com
1245988 ONTARIO LTD.	Kanada	NORTH YORK	http://henrytse.ca/pharmex-international/
158924 CANADA INC.	Kanada	LAVAL	http://www.meditaix.com/
2061698 ONTARIO INC	Kanada	HAMILTON	http://www.htconsulting.ca
2091635 ONTARIO INC	Kanada	GLOUCESTER	http://www.grypheng.com
3108775 CANADA LTEE	Kanada	SAINT-SULPICE	http://www.rustop.ca
378160 ONTARIO LIMITED	Kanada	WATERLOO	http://nationalsystems.ca
554668 ONTARIO LTD.	Kanada	JANETVILLE	http://www.btw-electronics.com
6722202 CANADA INC.	Kanada	GATINEAU	http://www.dmbmedic.com
6766277 CANADA INC	Kanada	ETOBICOKE	http://www.enptrading.com
9102-1949 QUEBEC INC.	Kanada	SAINT-ARMAND	http://www.siriuspyro.com
9127 1395 QUEBEC INC.	Kanada	MONTREAL	http://www.silkote.com
9158-8509 QUEBEC INC.	Kanada	LONGUEUIL	http://www.lcvpharma.com
A.Z. TRADING	Kanada	LAVAL	http://www.az-trading.com
ABC CHEMICALS	Kanada	MISSISSAUGA	http://www.abcchemicals.com
ACM ENTERPRISES, INC.	Kanada	RICHMOND	http://www.acmenterprises.ca
ADONIS TECHNOLOGY	Kanada	BURNABY	http://www.adonistek.com
ADVANTAGE PACKAGING	Kanada	HAMILTON	http://www.advpackaging.com
AGGRAND	Kanada	KENSINGTON	http://www.syntecpower.com
AGRICO PLASTICS LTD	Kanada	TERREBONNE	http://www.agrico-plastics.com
ALABAS COMMISSION	Kanada	OAKVILLE	http://www.alabas.ca
AM&M ADVANCED	Kanada	KANATA	http://www.am-m.com
AMAZON HEALTH CARE	Kanada	SCARBOROUGH	http://www.amazonhealthcare.com
AQUA BOND INC.	Kanada	SCARBOROUGH	http://www.aquabond.ca
ARCUS ABSORBENTS INC.	Kanada	NORTH YORK	http://www.arcusabsorbents.com
ARKEMA CANADA INC.	Kanada	BURLINGTON	http://www.arkema.ca
ASHCON INTERNATIONAL	Kanada	MISSISSAUGA	http://ashcoint.com
ATA MEDICAL	Kanada	RICHMOND HILL	http://www.atamedical.com
B&B RENTALS INC.	Kanada	FIELD	http://www.b-brentals.com
BED BUG PIRATE	Kanada	SAINT-LEONARD	http://bedbugpirate.com
BELL ALLIANCES	Kanada	ETOBICOKE	http://www.alliancesinternational.com
BEN ARTH	Kanada	SAINT-ODILON	http://artriben.com/
BENSON CHEMICALS	Kanada	FREELTON	http://www.bensonchemicals.ca
BIOSYENT INC.	Kanada	ETOBICOKE	http://www.biosyent.com
BOUTRY CANADA LIMITEE	Kanada	TERREBONNE	http://www.boutry.com
BRI-CHEM SUPPLY LTD.	Kanada	EDMONTON	http://www.brichem.com
BRYMARK PROMOTIONS	Kanada	OTTAWA	http://www.brymark.com
C.L.E.A.N. - CLOSED LOOP	Kanada	BOLTON	http://www.cleanalliance.com
CALDIC	Kanada	MISSISSAUGA	http://www.caldic.com
CANADA COLORS AND	Kanada	TORONTO	http://www.ccc-group.com
CANADA COLORS AND	Kanada	MISSISSAUGA	http://www.canadacolors.com
CANADIAN FINISHING	Kanada	BURLINGTON	http://www.canadianfinishing.ca

Şirket İsmi	Ülke	Şehir	İnternet Sitesi
CANADIAN HEALTH	Kanada	OTTAWA	http://www.healthempire.ca
CANREP INC.	Kanada	MIRABEL	http://www.canrep.com
CAN-ROSS	Kanada	OAKVILLE	http://www.canross.com
CDMV INC.	Kanada	SAINT-HYACINTHE	http://www.cdmv.com
CEDAROME CANADA, INC.	Kanada	BROSSARD	http://www.cedarome.com
CEMRAD TRADE &	Kanada	CONCORD	http://www.cemrad.com
CHEMIE IMPEX TRADING	Kanada	BRAMPTON	http://www.sanghviforge.com
COAST DISTRIBUTION	Kanada	SAINT-BRUNO	http://www.coastdistribution.com
COLD FIRE CANADA LTD.	Kanada	WHITE ROCK	http://www.coldfirecanada.com
CORDS CANADA LTD.	Kanada	YORK	http://www.cordscanada.com
COVIDIEN CANADA ULC	Kanada	SAINT-LAURENT	http://www.covidien.com
CRAIGCRAFT GROUP INC.	Kanada	TORONTO	http://www.craigcraft.com
D & G BIO	Kanada	MISSISSAUGA	http://www.eliscanada.ca
D.I.S. COMPANY LTD	Kanada	NORTH YORK	http://www.dis-company.com
DAVIDSON FURNITURE	Kanada	MARKHAM	http://www.davidsonfurniture.ca
DE FRANCE MARKETING	Kanada	DUNDAS	http://inbalancenutrition.ca
DEVPLEX PROFESSIONAL	Kanada	GILFORD	http://www.spasolution.com
DISTRIBUTION NUTRI-	Kanada	MONT-SAINT-	http://www.nutridiem.com
DIVERSITY	Kanada	CALGARY	http://www.di-corp.com
DOVER FINISHING	Kanada	LACHINE	http://www.dfp.ca
DUFORÉ TECHNOLOGY	Kanada	SCARBOROUGH	http://www.dufore.ca
DYNO NOBEL CANADA INC	Kanada	NORTH BAY	http://www.dynonobel.com
DYNO NOBEL CANADA	Kanada	BOISBRIAND	http://www.dynonobel.com
ECO-HOUSE (1988) INC.	Kanada	FREDERICTON	http://www.eco-house.com
EMPIRE BUFF (PRODUITS	Kanada	LAVAL	http://www.empirebuff.com
ENCHPRO CHEMICALS	Kanada	SCARBOROUGH	http://www.enchprochem.com
EURO BELTING &	Kanada	EDMONTON	http://www.eurobelting.com
EVAN SIGNALS	Kanada	LACHUTE	http://www.cilexposives.com
FELDAN INC	Kanada	QUEBEC	http://www.feldan.com
FIRST MONITOR CANADA	Kanada	MONTREAL	http://www.firstmonitor.com
GCP ELASTOMERIC INC.	Kanada	KITCHENER	http://www.gcpindustrial.com
GELPAC POLYPLUS	Kanada	FARNHAM	http://www.gelpac.com
GERMIPHENE	Kanada	BRANTFORD	http://www.germiphene.com
GLANCE GLOBAL	Kanada	MISSISSAUGA	http://www.glanceglobalmarketing.com
GLENVEIGH	Kanada	BEDFORD	http://www.fastexlubes.com
GRAN IMPEX	Kanada	OSHAWA	http://www.granimpex.com
GREENOILS CANADA INC	Kanada	SPRUCE GROVE	http://www.greenoils.net
GRIMES ABRASIVES	Kanada	BARRIE	http://www.egrimesdirect.com
GROUPE CYRENNE INC	Kanada	QUEBEC	http://www.homeopetcare.com
H & A HEALTH PRODUCTS	Kanada	RICHMOND HILL	http://www.hacanada.com
HARBOUR	Kanada	BAY ROBERTS	http://www.harbourinternational.ca
HARVEST PLUS	Kanada	PARKSVILLE	http://www.pomonapectin.com
HG CHEMICAL INC.	Kanada	SCARBOROUGH	http://www.hg-chemicals.com
HONSON PHARMATECH	Kanada	SCARBOROUGH	http://www.honsons.com
I.M.P. GROUP LTD.	Kanada	HALIFAX	http://www.impgroup.com
ID LABS INC.	Kanada	LONDON	http://www.idlabs.com

Şirket İsmi	Ülke	Şehir	İnternet Sitesi
INTERNATIONAL	Kanada	PICKERING	http://www.interplasticsrecovery.com
INTERNATIONAL SAFETY	Kanada	NEWMARKET	http://www.internationalsafety.com
ISOSOLUTIONS	Kanada	VANCOUVER	http://www.isosolutions.com
J ANN J CLEANING	Kanada	YORK	http://www.jannjservices.com
J C BRIGHT MERCHANTS	Kanada	RICHMOND	http://www.jcbright.com
JUST QUALITY	Kanada	NORTH YORK	http://www.jqinternational.com
KATHITE INDUSTRIES	Kanada	TORONTO	http://www.kathite.ca
KIDUMS CANADA INC.	Kanada	MARKHAM	http://www.kidumscanada.com
KODIAK WILDLIFE	Kanada	CANMORE	http://www.kodiakcanada.com
KOJEX INTERNATIONAL	Kanada	POINTE-CLAIRE	http://www.kojex.com
KRYTON INTERNATIONAL	Kanada	VANCOUVER	http://www.kryton.com
L.D. TECHNOLOGIES INC.	Kanada	POINTE-CLAIRE	http://www.ldtech.ca
LABORATOIRE CHI-MIC &	Kanada	QUEBEC	http://www.labchimic.com
LEMARGO INC.	Kanada	MISSISSAUGA	http://www.lemargo.com
LEMIRE LUMBER	Kanada	BURY	http://www.lemirelumber.com
LES LABORATOIRES	Kanada	LEVIS	http://www.leslaboratoiresvachon.com
LIFE BIO GREEN INC.	Kanada	CALGARY	http://www.lifebiogreen.ca
LIFETIME SOLUTIONS	Kanada	NEWCASTLE	http://www.lifetimesolutions.ca
LINGTONE GIANT	Kanada	MONT-ROYAL	http://www.lingtone.com
LYNDEN HOUSE	Kanada	STRATHMORE	http://www.lyndenhouse.net
LYNDHURST	Kanada	VANCOUVER	http://www.lyndhurstnaturals.com
MARCON INTERNATIONAL	Kanada	OAKVILLE	http://www.marconintl.com
MARKET SINO CHEMICAL	Kanada	MISSISSAUGA	http://https://marketsinochem.com
MATEX CONSULTING	Kanada	VANCOUVER	http://www.matex-group.com
MAX PHARMA CANADA	Kanada	GATINEAU	http://www.maxpharmainc.com
MESO PHARMACEUTICALS	Kanada	DOLLARD-DES-	http://www.mesopharmaceuticals.com
METALLIUM RESOURCES	Kanada	SCARBOROUGH	http://www.metalliumresources.com
MIRAL INTERNATIONAL	Kanada	MARKHAM	http://www.miral.ca
MOBO ENTERPRISES LTD.	Kanada	SASKATOON	http://www.moboenterprises.com
MONSTER POLYMERS INC.	Kanada	HONEY HARBOUR	http://www.monsterpolymers.com
MOSQUITO CONTROL INC.	Kanada	MISSISSAUGA	http://www.patiosindesign.com
MOTHER-EASE INC.	Kanada	VIRGIL	http://www.mother-ease.com
NATURAL HEALTH	Kanada	RICHMOND HILL	http://www.nhddirect.com
NATUROSOURCES	Kanada	SHERBROOKE	http://www.naturosources.com
NETCHEM INC.	Kanada	BRANTFORD	http://www.netcheminc.com
NORTHERN CANADIAN	Kanada	WETASKIWIN	http://www.ncslcanada.com
NOVA CHEMICALS	Kanada	CALGARY	http://www.novachemicals.com
ONBIO INC.	Kanada	RICHMOND HILL	http://www.onbio.net
ORADIX INCORPORATED	Kanada	TORONTO	http://www.oradix.com
PADMASHRI NATURALS	Kanada	VANCOUVER	http://www.sewanti.com
PAR ZEE & ASSOCIATES	Kanada	MISSISSAUGA	http://www.parzee.ca
PARASOL INC.	Kanada	TORONTO	http://www.parasolinc.com
PFG POLYMERS INC.	Kanada	LACHINE	http://www.pfgpolymers.com
POLY JOHN CANADA	Kanada	ORILLIA	http://www.polyjohncanada.ca
PREFERRED INDUSTRIAL	Kanada	RICHMOND	http://www.preferredindustrial.com
PRODUITS ET SERVICES	Kanada	TERREBONNE	http://www.psmitra.com

Şirket İsmi	Ülke	Şehir	İnternet Sitesi
PRODUITS INDUSTRIELS	Kanada	VAUDREUIL-	http://www.kara.ca
PSG HOLDINGS INC.	Kanada	OAKVILLE	http://www.psgholdings.com
QCAN INTERNATIONAL	Kanada	KINGSTON	http://www.qcan.ca
R.A. MURRAY	Kanada	HALIFAX	http://www.ramil.ca
RAINTREE	Kanada	VANCOUVER	http://www.raintreeintl.com
RING SPECIALTY	Kanada	CONCORD	http://www.ringchemicals.com
SHANNWELL	Kanada	MILLBROOK	http://www.shannwell.com
SISU INC.	Kanada	BURNABY	http://www.sisu.com
SODROX CHEMICALS LTD.	Kanada	GUELPH	http://www.sodrox.com
STORCHEM INC.	Kanada	BURLINGTON	http://www.storchem.com
STRADCO CORPORATION	Kanada	RICHMOND HILL	http://www.stradco.ca
TERINEX INTERNATIONAL	Kanada	ORION	http://www.terinex.com
THE ST-LAURENT GROUP	Kanada	CAMBRIDGE	http://www.premierpoly.ca/
TQ CHEMICALS INC.	Kanada	VANCOUVER	http://www.tqchem.com
TQC EQUIPMENT INC.	Kanada	MONTREAL	http://www.tqccanada.com
TRIENT LTD	Kanada	EDMONTON	http://www.trient.ca/
TRI-PEEK CANADA LTD	Kanada	CONCORD	http://www.tri-peek.com
TRI-Y ENTERPRISES LTD.	Kanada	VANCOUVER	http://www.tri-y.com
UNIVAR CANADA LTD.	Kanada	PARADISE	http://www.univarcanada.com
VALEANT CANADA	Kanada	RICHMOND HILL	http://www.valeant.com
VEEJAY ENTERPRISES	Kanada	BRAMPTON	http://www.veejayorganic.com
WELLKNOWN FORMULAS	Kanada	BURNABY	http://www.wellknown.ca
WESTERN ALLERGY	Kanada	VICTORIA	http://www.westernallergy.com
ZIM-EX INC.	Kanada	QUEBEC	http://www.zim-ex.com
ZINDA PHARMA LIMITED	Kanada	WESTMOUNT	http://www.zindapharma.com

Kaynak: Trademap, 2024

Şirket İsmi	Ülke	Şehir	İnternet Sitesi
ADAMA AGRICULTURAL	Romanya	Voluntari	-
AECTRA AGROCHEMICALS	Romanya	Bucuresti	-
AFFINITY TRANSPORT	Romanya	Bucuresti	-
AGRIMATCO SRL	Romanya	Bucuresti	-
ALBIS PLASTIC SRL	Romanya	Sibiu	-
ALCON ROMANIA SRL	Romanya	Bucuresti	-
ALIAxis UTILITIES &	Romanya	Medias	-
ALUMIL ROM INDUSTRY	Romanya	Bucuresti	-
ALUPLAST SRL	Romanya	Bucuresti	-
ALUPROF SYSTEM	Romanya	Bucuresti	-
AMIANIT PIPE SYSTEMS	Romanya	Bucuresti	-
ANDREAS STIHL	Romanya	Otopeni	-
ANTALIS SA	Romanya	Bucuresti	-
ARCELORMITTAL	Romanya	Bucuresti	-
ARCELORMITTAL FCE	Romanya	Bucuresti	-
ARVI AGRO SRL	Romanya	Holboca	-
ASSECO SEE SRL	Romanya	Bucuresti	-
ASTRON CHEMICALS SRL	Romanya	Bucuresti	-

Şirket İsmi	Ülke	Şehir	İnternet Sitesi
ATLAS COPCO ROMANIA SRL	Romanya	Bucuresti	-
AUSTRIA JUICE ROMANIA	Romanya	Vaslui	-
AXPO ENERGY ROMANIA	Romanya	Bucuresti	-
AZELIS ROMANIA SRL	Romanya	Bucuresti	-
B A S F SRL	Romanya	Bucuresti	-
BARENTZ (ROMANIA) SRL	Romanya	Bucuresti	-
BASF COATINGS	Romanya	Bucuresti	-
BAUSTOFF + METALL SRL	Romanya	Olteni	-
BAYER SRL	Romanya	Bucuresti	-
BELCHIM CROP	Romanya	Bucuresti	-
BERGENBIER S.A.	Romanya	Voluntari	-
BERGERAT MONNOYEUR	Romanya	Mogosoaia	-
BRENNTAG SRL	Romanya	Chiajna	-
BUTAN GAS ROMANIA SA	Romanya	Bucuresti	-
CAN-PACK ROMANIA SRL	Romanya	Bucuresti	-
CARPATI MOTOR SRL	Romanya	Bucuresti	-
CAUSSADE SEMENCES	Romanya	Bucuresti	-
CHEMARK ROM SRL	Romanya	Brasov	-
CHEMIROL AGRO SRL	Romanya	Arad	-
CHR HANSEN SRL	Romanya	Brasov	-
CHRYSO ROMANIA SRL	Romanya	Arcestii Rahtivani	-
CO.FA CONSTRUCT	Romanya	Coseri	-
COGEME SET RO SRL	Romanya	Micesti	-
COLGATE-PALMOLIVE	Romanya	Bucuresti	-
CONTILINKS ROMANIA	Romanya	Bucuresti	-
CORTINA DEVELOPMENT	Romanya	Dragomiresti-Deal	-
COVERIS RIGID ROMANIA	Romanya	Sfantu Gheorghe	-
DEN BRAVEN ROMANIA	Romanya	Buftea	-
DETERGENTI S.A.	Romanya	Urlati	-
DITRE INTERNATIONAL	Romanya	Arad	-
DUNA ARMATURA	Romanya	Bucuresti	-
ECOLAB SRL	Romanya	Iasi	-
ELIT ROMANIA PIESE	Romanya	Chiajna	-
ELTON CORPORATION SA	Romanya	Pantelimon	-
ENERGOLUX IMPEX SRL	Romanya	Cluj-Napoca	-
EUROPAPIER ROMANIA	Romanya	Dragomiresti-Deal	-
EVOPRO SYSTEMS	Romanya	Cluj-Napoca	-
EXIROS.RO SRL	Romanya	Zalau	-
FASTENAL EUROPE RO	Romanya	Cluj-Napoca	-
FERROSAN SRL	Romanya	Cluj-Napoca	-
FLAGA GPL ROMANIA SRL	Romanya	Salonta	-
FRESENIUS MEDICAL	Romanya	Bucuresti	-
FRIGOTEHNICA S.A.	Romanya	Bucuresti	-
GASPECO L & D S.A.	Romanya	Bucuresti	-
GEA FARM	Romanya	Alba Iulia	-

Şirket İsmi	Ülke	Şehir	İnternet Sitesi
GEDEON RICHTER	Romanya	Targu Mures	-
GONZALES MECANICA DE	Romanya	Sat Rosu	-
GREENTECH SA	Romanya	Buzau	-
GUTTA TRADE SRL	Romanya	Ciorogarla	-
H.B.Z. ROMANIA SRL	Romanya	Oradea	-
HENKEL ROMANIA SRL	Romanya	Bucuresti	-
HENNLICH SRL	Romanya	Arad	-
HSH CHEMIE SRL	Romanya	Bucuresti	-
HUTTENES ALBERTUS	Romanya	Bucuresti	-
IC GROUP SOURCING	Romanya	Bucuresti	-
ICC CHEMICALS SRL	Romanya	Timisoara	-
INFOPRESS GROUP SA	Romanya	Otopeni	-
INTER CARS ROMANIA	Romanya	Cluj-Napoca	-
IPSO SRL	Romanya	Mogosoaia	-
K&N EFTHYMIADIS SRL	Romanya	Bucuresti	-
KARL STORZ	Romanya	Bucuresti	-
KNEHO ROM SRL	Romanya	Urziceni	-
KOPOS ELECTRO SRL	Romanya	Bucuresti	-
KROMBERG & SCHUBERT	Romanya	Medias	-
KROMBERG & SCHUBERT	Romanya	Nadab	-
KROMBERG & SCHUBERT	Romanya	Timisoara	-
KUK - ROMANIA SRL	Romanya	Oras Voluntari	-
KWIZDA AGRO ROMANIA	Romanya	Bucuresti	-
KWS SEMINTE SRL	Romanya	Bucuresti	-
KWS SEMINTE SRL	Romanya	Bucuresti	-
LABORATOIRE BIODERMA	Romanya	Bucuresti	-
LANDI RENZO RO SRL	Romanya	Mioveni	-
LASSELSBERGER-KNAUF	Romanya	Sibiu	-
LIEBHERR-ROMANIA SRL	Romanya	Otopeni	-
LIQUID TECHNOLOGY	Romanya	Bucuresti	-
LS TRAVEL RETAIL	Romanya	Bucuresti	-
LUKOIL LUBRICANTS	Romanya	Ploiesti	-
MAPEI ROMANIA SRL	Romanya	Bucuresti	-
MASTERPLAST ROMANIA	Romanya	Oradea	-
MC - BAUCHEMIE SRL	Romanya	Darmanesti	-
MEDIATOR CO.LTD. SRL	Romanya	Bucuresti	-
MERCK ROMANIA SRL	Romanya	Bucuresti	-
MINEX ROMANIA SRL	Romanya	Bucuresti	-
MOBILIFT SRL	Romanya	Maracineni	-
MONSANTO ROMANIA	Romanya	Bucuresti	-
MOTODYNAMICS SRL	Romanya	Bucuresti	-
MTC CONSTRUCT SRL	Romanya	Bucuresti	-
NANOCHEM SRL	Romanya	Bucuresti	-
NOACK ROMANIA S R L	Romanya	Bucharest	-
NUFARM ROMANIA SRL	Romanya	Bucuresti	-
OMV PETROM GAS SRL	Romanya	Bucuresti	-

Şirket İsmi	Ülke	Şehir	İnternet Sitesi
P.P. DISTRIBUTORS -	Romanya	Bucuresti	-
PAPYRUS ROMANIA SRL	Romanya	Bucuresti	-
PERNOD RICARD	Romanya	Bucuresti	-
PETROGAS SRL	Romanya	Bucuresti	-
PHARCO IMPEX 93 SRL	Romanya	Bucuresti	-
PLANTAG ROMANIA SRL	Romanya	Satu Mare	-
PREMIUM LUBRICANTS	Romanya	Bucuresti	-
PROCTER & GAMBLE	Romanya	Bucuresti	-
PROFINE ROMANIA SRL	Romanya	Bragadiru	-
PROVIMI ROMANIA S.R.L.	Romanya	Bucuresti	-
QUALICAPS ROMANIA	Romanya	Bucuresti	-
RAVAGO ROM SRL	Romanya	Bucuresti	-
RECKITT BENCKISER	Romanya	Bucuresti	-
RESINEX ROMANIA SRL	Romanya	Bucuresti	-
RMB CASA AUTO	Romanya	Timisoara	-
RMB INTER AUTO SRL	Romanya	Cluj-Napoca	-
ROCHE ROMANIA SRL	Romanya	Bucuresti	-
ROLEM SRL	Romanya	Codlea	-
ROMANIAN PAPER	Romanya	Bucuresti	-
ROMANIAN TRADING	Romanya	Bucuresti	-
ROMCHEMICALS SRL	Romanya	Satu Mare	-
ROMPETROL GAS SRL	Romanya	Bucuresti	-
ROMPOLIMER	Romanya	Arad	-
RONDOCARTON SRL	Romanya	Apahida	-
ROSLER ROMANIA SRL	Romanya	Otopeni	-
ROSTI ROMANIA SRL	Romanya	Ariceştii Rahtivani	-
RUPECO SRL	Romanya	Bucuresti	-
SANDOZ SRL	Romanya	Targu Mures	-
SANO ROMANIA SRL	Romanya	Pantelimon	-
SANPRODMED SRL	Romanya	Bucuresti	-
SCANIA ROMANIA SRL	Romanya	Ciorogarla	-
SIKA ROMANIA SRL	Romanya	Brasov	-
SOLVAY BUCHAREST SRL	Romanya	Bucuresti	-
SOUFFLET AGRO	Romanya	Buzau	-
SOUFFLET MALT	Romanya	Buzau	-
SPOREA COM SRL	Romanya	Oravita	-
SUMMIT AGRO ROMANIA	Romanya	Bucuresti	-
SUN CHEMICAL S.R.L.	Romanya	Bragadiru	-
SUPERFOOD COMPANY	Romanya	Pantelimon	-
SUPERLIT ROMANIA SA	Romanya	Buzau	-
SWISSCAPS ROMANIA	Romanya	Cornu	-
SYNGENTA AGRO SRL	Romanya	Bucuresti	-
TEAM INDUSTRIES	Romanya	Vladeni	-
TEGOLA ROMANIA SRL	Romanya	Buzau	-
TIMAC AGRO ROMANIA	Romanya	Bucuresti	-
TIRIAC AUTO SRL	Romanya	Bucuresti	-

Şirket İsmi	Ülke	Şehir	İnternet Sitesi
TOI TOI & DIXI SRL	Romanya	Bucuresti	-
TOTAL WASTE	Romanya	Buzau	-
TOYA ROMANIA SA	Romanya	Bucuresti	-
TOYOTA MATERIAL	Romanya	Bucuresti	-
TOYOTA ROMANIA SRL	Romanya	Oras Voluntari	-
TZMO ROMANIA S.R.L.	Romanya	Olteni	-
VAILLANT GROUP ROMANIA SRL	Romanya	Bucuresti	-
VARINAK EUROPE SRL	Romanya	Pantelimon	-
VPK PACKAGING SRL	Romanya	Salonta	-
WIENERBERGER -	Romanya	Bucuresti	-

Kaynak: Trademap, 2024

Şirket İsmi	Ülke	Şehir	İnternet Sitesi
BRENNTAG BULGARIA EOOD	Bulgaristan	Sofia	-
KARWELD EOOD	Bulgaristan	Sofia	-
LAZURIT 94 AD	Bulgaristan	Sofia	-
MESSER BULGARIA EOOD	Bulgaristan	Sofia	-
OMYA BULGARIA EOOD	Bulgaristan	Sofia	-
SOL BALGARIA EAD	Bulgaristan	Sofia	-

Kaynak: Trademap, 2024

KAYNAKÇA

Kolay İhracat Platformu. (2024, 01 11). kolay ihracat: www.kolayihracat.gov.tr adresinden alındı

Ticaret Bakanlığı. (2024, 07 11). Ticaret Bakanlığı: www.ticaret.gov.tr adresinden alındı

Dışişleri Bakanlığı. (2024, 07 11). Dışişleri Bakanlığı: www.mfa.gov.tr/serbest-ticaret-anlasmalarinin-yeri-ve-turkiye_nin-dis-ticaretinin-gelistirilmesindeki-onemi.tr.mfa adresinden alındı

<https://www.macmap.org/en/query/compare-market?reporter=All&partner=792&product=>

Kalkınma Kütüphanesi. (2024, 06 13). Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı: <https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr> adresinden alındı

Trade Map. (2024, 06 10). www.tramap.org adresinden alındı.

**T.C. KUZEY ANADOLU
KALKINMA AJANSI**
NORTH ANATOLIAN DEVELOPMENT AGENCY

Bilgi için: Pazarlar, Uçayın Pazarlama Referans #032300

Kuzeykent Mahallesi Kayın Sokak No:9 37150 Merkez/KASTAMONU
Tel: 0 (366) 212 58 52 – Faks: 0 (366) 212 58 55
E-posta: bilgi@kuzka.gov.tr | www.kuzka.gov.tr

ISBN: 978-625-8409-44-4
Kalkınma Ajansı Yayınları Bedelsizdir, Satılmaz.